

Leto XXI. Štev. 144
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka. Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVljena 5. OKTOBRA
1934 # MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
OD 1. JUNIJA 1955 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

V znamenju miru in sodelovanja

se je v San Franciscu začelo jubilejno zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov

San Francisco, 20. jun. (AFP). Nocoj ob 23 po jugoslovanskem času je predsednik Generalne skupščine OZN Eelco van Kleffens otvoril v poslopju opere v San Franciscu svečano zasedanje Združenih narodov ob desetletnici podpisa Ustanovne listine. Po minuti molka je predsednik van Kleffens dal besedo predsedniku Združenih držav Eisenhowerju.

Sedem dni bodo govorili šefi delegacij, funkcionarji OZN in gostje. Skupno bo nad 70 govornikov. Državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović bo govoril v sredo okrog osmih zvečer po jugoslovanskem času. Sedmega dne proslave, v ponedeljek okrog treh zjutraj po našem času bodo z enominutnim molkom zaključili to največjo proslavo na svetu. OZN je bila ustanovljena pred desetimi leti v tem velemešu na obali Tihega oceana, ki je skoro 20.000 km oddaljeno od Jugoslavije. Zdaj se je tu zbralo okrog tisoč diplomatov in novinarjev iz vseh krajev sveta. San Franciscu jim je priredil pri-

Hammarškjöld: Mnogo razlogov za optimizem

Na otvoritveni seji je generalni sekretar OZN Dag Hammarškjöld izjavil, da mora biti organizacija Združenih narodov raznolika, kar je pogoj svobode in enotna v ciljih, kar je temelj miru.

Potem je govoril o zgodovini prvih deset let in omenil nesolobno in nevarne trenutke, ki so včasih že kazali na zlom. Nato se je ozrl v bodočnost in dejal, da je mnogo razlogov za optimistično razpoloženje. Ko je omenil banduško konferenco, avstrijsko državno pogodbo in bližnjo konferenco o mirodnosti uporabi atomske energije v Zenevi kot znake, ki opravičujejo upanje, je Hammarškjöld dejal: »Naj ta sestanek, kakor tudi direktni stiki med vlada, ki so možni ob tej priložnosti, okrepe sedanjo težnjo k miroljubnemu sodelovanju in boljsemu razumevanju v mednarodnih odnosih.«

Generalni tajnik Hammarškjöld je imel svoj govor po pozdravu predsednika občine San Franciscu Elmerja Robinsona in guvernerja države Kalifornija Goodwina Knigha.

Reforme tudi v Maroku

Za začetek pa pripravlja francoska vlada spremembe na vodilnih mestih sedanje uprave — Vedno bolj resen položaj v Alžiru

Pariz, 20. junija. (Tanjug). — Francoski generalni rezident v Maroku Lacoste je prispel danes v Pariz in poročal ministrskemu predsedniku o položaju v Maroku, ki je nastal po umoru direktorja časnika »Maroc Presse«. Predsednik Faure se je sestel zatem z maršalom Juinom, nato pa je sklical vladno sejo. Na njej je bilo osrednje vprašanje po novno severnoafriški problem. Minister za Tunizijo in Maroko Pierre Julyn je razložil osnovne reforme, ki jih namerava vlada izvesti v Maroku.

Predvsem gre za imenovanje novega generalnega rezidenta, Lacoste preide v diplomatsko

V francoskem senatu malo sprememb

Pariz, 20. junija. (Tanjug). Pri včerajšnjih dopoldanskih volitvah v Svet republike (v Franciji in prekomorskih posestih) je bilo izvoljenih 153 senatorjev. Z njimi niso nastale nikake pomembnejše politične spremembe. Vse stranke so v glavnem ohranile svoje mandate, tako da je politična sestava Sveta ostala nespremenjena. Nekaj uspeha so dosegli radikalni socialisti, ki so dobili tri mandate več, medtem ko so komunisti in degolisti utrpeli neznatne izgube. Oboji so izgubili po dva mandata.

srčno dobrodoščilo. Po mestu plapolajo zastave OZN, goste so pozdravili tudi s tisoči transparentov. Krajevni tisk posveča OZN številne članke, nekateri časniki pa so izšli davi v posebnih, proslavi posvečenih izdajah.

Včeraj se je nervoza med diplomati in novinarji povečala in to se je zrcalilo v stotinah raznih »zanesljivih vesti« o tem, kakšni bodo govori posameznih glavnih delegatov.

S posebnim zanimanjem so pričakovali nocojšnji govor Eisenhowerja kot vrhovnega predstavnika države-gostiteljice. Pred

Mirovni govor predsednika Eisenhowerja

Predsednik ZDA Eisenhower je v pozdravnem govoru na današnji seji Generalne skupščine OZN pozval svet, naj ustavi tekmovanje v soroževanju. Dejal je, da ZDA kakor tudi ostale dežele sveta vedo, da miru ni moč doseči s tekmovanjem v soroževanju. »Leto 1955 je, kakor je bilo leto 1945, čas velikih nad za svet. Znova se drami v srcih ljudi vdanost naporom, da bi preprečili vojno. Vsak izmed nas je priča, da v zadnjih desetih letih nikoli ni bilo toliko volje med narodi po poštenem in stalnem boju za pravičen in trajen mir.«

Predsednik Eisenhower je poudaril, da so ZDA zveste načelom Ustanovne listine OZN in da so pripravljene obravnavati mednarodne zadeve v duhu razumevanja. ZDA ne bodo odklonile nobene metode, ki bi vplivala kolikaj upanja, da bo svet dosegel pravičen in trajen mir.

Govoril je tudi o bližnji konferenci štirih v Zenevi in izjavil, da ne more reči, ali bodo lahko predsedniki štirih vlad sprejeli sklepe, ki bi omogočili »razbiti strašni aparat strahu in nezaupanja, ki ga je zgradil svet od konca druge svetovne vojne«. Izrazil je upanje, da bo vsaka izmed tak imenovanih velesil, ko bodo doseženi prvi uspehi v vprašanju razorožitve, prispevala del vojnih izdatkov OZN, da bo imela na razpolago denar za podpiranje tehničnega in gospodarskega razvoja zaostalih področij.

Govoril je nadalje o pravicah držav, da sklepajo obrambne zveze in menil, da so »tisti, ki so pisali Ustanovno listino, pouda-

desetimi leti je bil prvi govornik po podpisu Ustanovne listine OZN tedanji predsednik ZDA Truman. Tedaj je z velikim upanjem izjavil, da pomeni Ustanovna listina dober začetek in da je važen instrument miru, varnosti in napredka. Odtlej je minilo deset let. V tem času OZN morda nikjer na svetu ni bila toliko napadana kakor v ZDA. To velja zlasti za Kalifornijo, kjer so to svetovno organizacijo ustanovili. Nekateri desničarski elementi pod vodstvom senatorja Knowlanda so jo dožili, da je »sredstvo komunistične propa-

gand«. Toda Eisenhower je vselej mirno in dostojanstveno zavračal takšne obdolžitve in opozarjal na veliko vlogo, ki jo ima OZN v mednarodnih dogajanjih. Posebno zanimanje zbujata sestanek zunanjih ministrov štirih velesil, ki se morajo dogovoriti o sestanku »velikih štirih«. Tu zatrjujejo, da se nameravajo na njem omejiti samo na določitev procedure konference štirih ministrskih predsednikov.

Med proslavo v San Franciscu bo prišlo tudi do mnogih drugih diplomatskih stikov, privatnih in uradnih kosil, sprejemov itd.

Molotov pripravlja resolucijo o miru?

San Francisco, 20. jun. (AFP). Sovjetski zunanji minister Molotov je včeraj obiskal generalnega tajnika OZN Hammarškjölda. Sestanek je bil kratek. Hammarškjöld pozneje ni hotel povedati, o čem sta se pogovarjala. Molotova sta spremljala njegov tolmač Trojanovski in stalni sovjetski delegat v OZN Soboljev, vendar slednji razgovoru ni prisostvoval. Molotov je zapustil palačo OZN takoj po sestanku.

V krogih nekaterih delegacij v OZN menijo, da je zahteval od generalnega tajnika, naj spremeni vrstni red, po katerem bodo zunanji ministri govorili na zasedanju Generalne skupščine OZN. Po dosežanju načrta bi moral Molotov govoriti v sredo dopoldne, Dulles v petek, Pinay v četrtek, Macmillan pa v torek. Domnevajo, da je Molotov zahteval od Hammarškjölda, naj mu omogoči, da bi govoril po ameriškem zunanjem ministru.

V dobro poučenih krogih izjavljajo, da namerava Molotov Generalni skupščini OZN predložiti posebno resolucijo o miru. Tudi o tem je baje govoril s Hammarškjöldom.

Veleposlaniška konferenca v Beogradu

Beograd, 20. jun. (Jugopress). Konferenca veleposlanikov ZDA, Vel. Britanije, Francije in Jugoslavije se bo začela v petek. V imenu jugoslovanske vlade bo na razgovorih sodeloval državni podtajnik za zunanje zadeve Srđjan Prica. Razgovorji bodo trajali verjetno do nedelje.

Dnevnega reda razgovorov še niso določili domnevajo pa, da bodo obsegali izmenjavo misli o odnosih med ZDA, Vel. Britanijo in Francijo na eni ter Jugoslavijo na drugi strani kakor tudi razpravo o vprašanju, ki se tičeje vseh zainteresiranih držav.

Gronchijeva zahvala

Beograd, 20. jun. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je prejel od predsednika italijanske republike Giovannija Gronchija naslednjo brzojavko:

»Zelo sem Vam hvaležen za ljubezno čestitko, ki ste mi jo poslali ob državnem prazniku. Iskreno se pridružujem izraženim željam glede razvoja prijateljskih odnosov med republiko Jugoslavijo in mojo deželo.«

ne, doživljala tudi neuspehe. Toda samo ljudje, ki hočejo biti slepi, ne morejo videti, da je žela tudi zmage. Jasno je, da bi bili brez nje neuspehi še večji. Potem je pojasnil svoje mnenje o programu, ki naj bi ga OZN uveljavljala v prihodnjih desetih letih. »Cilj našega drugega desetletja je še zmeraj mir«, je rekel. »Mir pa ne more biti samo v molku topov, marveč mora biti tudi glasna manifestacija življenja.«

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

»V tem življenju bo atom, ki mu je bilo nekoč sojeno, da bi ubijal človeka, postal njegov najbolj produktivni hlapec. To bo mir, ki bo navdajal ljudi z zaupanjem in vero, ki bo rešil vse ljudi strahu pred vojno. V tem miru nove vrste bodo umetnik, profesor in filozof, delavec, kmet, proizvajalec in znanstvenik sodelovali za splošno korist. Tako bomo plemenito izpolnili svojo dolžnost, bodoči rodovi pa bodo spoštovali OZN«, je zaključil predsednik Eisenhower svoj govor.

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS sporoča, da se je dne 19. junija 1955 v Parizu smrtno ponesrečil

Branko Ivanuš

svetnik Državnega sekretariata za notranje zadeve LRS, rezervni podpolkovnik JLA, nosilec »Spomenice 1941«, podpredsednik Svetovne letalske zveze, predsednik Letalske zveze Slovenije, odlikovan z Redom bratstva in edinstva I. stopnje, z Redom za zasluge za narod II. stopnje, z Redom dela II. stopnje, z Redom za hrabrost in z drugimi odlikovanji, ki si jih je pridobil za zasluge v NOB, za zasluge v izgradnji socializma in za posebne zasluge pri razvoju našega letalstva.

Truplo pokojnika bo z letalom JLA prepeljano iz Pariza v Ljubljano.

Pogreb bo na državne stroške.

Slava njegovemu spominu!

Sprememba družbenega plana

v razpravi na prihodnji seji Ljudske skupščine LRS

Podpredsednik Ljudske skupščine LRS sklicuje oba zbora Ljudske skupščine LRS na ločeni seji, ki bosta v torek, 28. jun. 1955 ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS.

Po predlogu dnevnega reda bosta oba zbora na ločenih sejah obravnavala predlog zakona o spremembi družbenega plana LRS za leto 1955 in s tem v zvezi predlog zakona o spremembi zakona o proračunu LRS za leto 1955, Republiški zbor pa še posebej predlog zakona o območjih okrajev in občin v LRS, predlog zakona o izvedbi nove ureditve občin in okrajev, predlog zakona o ustanovitvi šole za socialne delavce, predlog zakona o premoženjskih razmerjih med zakonci in predlog priporočila okrajnim ljudskim odborom za zboljšanje kmetijsko-gospodarskega šolstva. Na dnevnem redu so tudi poročila mandatno-immunitetnih odborov in poročilo odbora za predloge in pritožbe Zbora proizvajalcev.

Po ločenih sejah bo tudi skupna seja obeh zborov, ki bo sklopala o izvolitvi nekaterih sodnikov.

Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

Sozaljje

Edvarda Kardelja

Beograd, 20. jun. (Tanjug). — Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je ob tragični smrti Branka Ivanuša postal tov. Hedi Ivanuš naslednjo brzojavko:

»Ob nesreči, ki je tako iznenada doletela Tebe in Tvojo družino, sprejmi izraze mojega iskrene sozolja. Tragična nesreča je izrgala iz naše srede tovariša Branka, polnega poleta in načrtov, toda njegov lik požrtvovalnega borca za socializem, nadarjenega pilota in neumornega organizatorja na tem področju, kakor tudi nesebičnega tovariša, bo ostal vsem v trajnem spominu.«

Zahodni pogoji za združitev Nemčije

ki sta se po zatrtjevanju angleškega tiska o njih včeraj sporazumela Eden in Adenauer s privolitvijo Eisenhowerja

London, 20. junija. (Tanjug). — Vladni krogi ne dajejo posebnih izjav o podrobnostih razgovora, ki ga je imel kancler Adenauer včeraj v Londonu z ministrskim predsednikom Edenom in opozarjajo na neuradni značaj tega srečanja.

Poučeni krogi pa zatrjujejo, da je Adenauer zlasti vztrajal na tem, da glede načrtov za združitev Nemčije ni treba ničesar ukreniti brez starih posvetovanj z bonnsko vlado in brez njene privolitve v predloge, ki bi jih sprožili na razgovorih

s Sovjetsko zvezo. Kancler je, kot je videti, prepričan Washington in London, da mu je treba pustiti proste roke za pogajanja s sovjetsko vlado, do katerih bo prišlo v Moskvi po konferenci štirih ministrskih predsednikov.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

»Times« pravi, da je Eden podprl skupno deklaracijo Adenauer-Eisenhower z dne 14. junija, v kateri je rečeno, da si bodo zahodne velesile na ženevski konferenci pri- zadevale urediti pot združitvi Nemčije.

Konservativni »Daily Mail« meni, da sta se Eden in Adenauer sporazumela o »novem poskusu, da bi dosegli združitev Nemčije«. Ta načrt, ki ga Eisenhower docela podpira, je tak: 1. na konferenci ministrskih predsednikov v Zenevi bodo zahtevali privolitve SZ v bližnje svobodne vsenemške volitve; 2. splošnonemška vlada, ki bi jo sestavili po volitvah, naj bi bila tesno povezana z Zahodom v okviru splošnega načrta o evropski varnosti, za katerega bi jamčila Atlantska zveza; 3. v zameno za umik so

PLENUM ZVEZE ZDRAVNIŠKIH DRUŠTEV JUGOSLAVIJE

Načelne pripombe zdravnikov o osnutku zakona o organizaciji zdravstvene službe

Različna mnenja o ukinitvi privatne zdravniške prakse

Jajce, 20. jun. (Tanjug). Plenum Zveze zdravniških društev Jugoslavije, ki je danes v Jajcu zaključil delo, je izrekel nekaj načelnih pripomb glede osnutka novega zakona o organizaciji zdravstvene službe.

Glede poglavja zakona, v katerem je govora o bodočih zdravstvenih skupščinah v okrajih in republikah, je bila izrečena pripomba, da v njem ni dovolj precizirana funkcija teh skupščin in da pristojnosti med njimi in sedanji sveti za ljudsko zdravstvo niso jasno razmejene.

Mnogo so razpravljali tudi o določbah zakonskega osnutka, ki predvidevajo delno ukinitve privatne zdravniške prakse. V tem oziru so bili udeleženci plenuma različnih misli. Prevladovalo je mnenje, da vprašanja privatne prakse, če težimo za ukinitvijo le-te, ni treba reševati postopoma, marveč je treba izdati predpise, s katerimi bi to prakso popolnoma ukiniteli. Toda hkrati bi

bilo treba nemudoma urediti tudi vprašanje nagrajevanja zdravstvenih delavcev, ki za svoje delo po mnenju plenuma niso dovolj nagrajeni.

Po drugem mnenju, ki ga je zagovarjalo manjše število delegatov, privatne zdravniške prakse za zdaj še ne bi bilo treba ukiniti, ker sta i število in zmogljivost naših zdravstvenih ustanov še nezadostni in za zdaj ne mo-

reta zavarovancem nuditi popolne zdravstvene zaščite.

Plenum je za novega predsednika Zveze zdravniških društev izvolil prof. Blagoja Kovačevića iz Sarajeva, za generalnega tajnika pa je bil ponovno izvoljen prof. Božidar Djordjević.

Na koncu so sklenili, da bo prihodnji kongres Zveze zdravniških društev Jugoslavije leta 1957 na Hrvaškem.

SEJA OKRAJNEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA

Tisk naj bo skrb tudi političnih organizacij

Okrajni odbor SZDL Ljubljana je sklical včeraj sejo, na kateri so člani plenuma razpravljali o problemih tiska, radia in knjižnic. Sejo je vodil predsednik Janez Vipotnik, referat, ki ga je pripravila posebna komisija, pa je imel Stane Škrabar.

Osnovna ugotovitev včerajšnje seje glede na naše časopise in revije, ki jo je navajal referat in potrdila kasnejša razprava, je, da je potrebna za nadaljnji razvoj našega tiska, tako za njegovo širjenje med ljudi, kot za izboljšavo vsebinske strani pomoč organizacije SZDL in vseh njenih članov. Iz pregleda o razširjenosti časopisov v Ljubljani in okolici vidimo, da je število naročnikov premajhno zlasti po okoliških krajih, izven mesta. Trije dnevni imajo v Ljubljani skupno okrog 50.000 naročnikov, v ljubljanski okolici pa nekaj več kot 7000. Tako odpade v mestu en časopis na približno 4,5 prebivalca, v okolici pa na 37 prebivalcev. Tednika »Delavska enotnost« in »Kmečki glas« sta razširjena prvi zlasti med delavstvom, drugi pa med kmečkim prebivalstvom, vendar bi tudi tu bilo lahko število naročnikov večje. Res pohvalimo pa se lahko z veliko naklado listov za otroke, manj pa z naklado lista za dorasčajočo mladino.

Na seji so obravnavali tudi nekatere pomanjkljivosti v pisanju članov in vsebinskem urejanju časopisov ter poudarili, da bodo problemi temeljiteje obdelani in analize bolj poglobljene le v tem primeru, če bodo politične organizacije in člani teh političnih organizacij bolj živo sodelovali s tiskom ter z raznimi prispevki razbistрили probleme na-

šega gospodarstva, družbenega razvoja, kulturnega dogajanja itd. Splošna je ugotovitev, da sedaj ne zadostuje več zgolj agita-

Obisk funkcionarjev koroške pokrajinske vlade na Reki

Z letalom JAT, s katerim so v soboto odprli novo letalsko progo Dubrovnik—Split—Reka—Celovec—Dunaj, je prispela včeraj iz Celovca na obisk na Reko skupina petih funkcionarjev koroške deželne vlade. Skupino vodi dr. Johann Kersnigg, poslanec deželne skupščine in eden izmed najuglednejših politikov Koroške. Z njimi je prispel tudi jugoslovanski generalni konzul v Celovcu Dušan Bravničar.

Koroška delegacija je obiskala predsednika MLO Reke Edo Jardaša, zatem pa si je ogledala reško pristanišče, ladjedelnico »3. maj« in Crikvenico.

Truplo pokojnega Ivanuša bodo z letalom pripeljali v domovino

Beograd, 20. jun. (Tanjug). —

Truplo pilota Branka Ivanuša bodo prepeljali s posebnim letalom v domovino. Posebno letalo bo odletelo v Pariz jutri, v Ljubljano pa se bo vrnilo v sredo, 22. junija ob petih popoldne. Organizacija Letalske zveze bo izkazala pokojnemu Branku Ivanušu vse časti. Njegovo truplo bodo položili na mrtvaški oder, pogreb pa bo v četrtek 23. junija na državne stroške.

BRANKO IVANUŠ

Globoko nas je presunila vest, da je nenadoma omahnil v grob dragi tovariš Branko Ivanuš, rezervni podpolkovnik JLA, predsednik Glavnega odbora Letalske zveze Jugoslavije in podpredsednik Svetovne letalske zveze (FAI).

Pokojni Branko je 6. t. m. odpoval na čelu delegacije jugoslovanskih letalcev v Pariz, kjer je nekaj dni pred svojo tragično smrtjo postal zmagovalec dolini pri Brežicah v napredni učiteljski družini. Osnovno šolo je končal v Framu, realko pa je obiskoval v Mariboru in kasneje v Ljubljani. Leta 1938 se je vpisal na univerzo, kjer je študiral gradbeništvo. Ze zgodaj je začel okušati trdoto življenja. Zaradi težavnih materialnih razmer v družini se je Branko v letu 1940 zaposlil na železnici. Ze leta 1941 je začel organizirati narodno-osvobodilno gibanje med železničarji. Organiziral je sabotažne akcije in vzpostavil kurirske zveze. Od novembra 1941. leta do aretacije v decembru leta 1942 je deloval v Centralni tehniki. Potem je bil do maja leta 1943 v ljubljanskih zaporih, od koder so ga fašisti odvlekli v Gonars in čez dva meseca spet nazaj pred vojaško sodišče v Ljubljano, ki ga je obsodilo na dvanajstletno ječo.

Tovariši iz zaporov ga poznajo kot neustrašnega človeka, pri katerem so tudi drugi zaporniki črpali moralo in zaupanje v zmago. V letu 1944 je bil pokojni Branko med vodilnimi organizatorji službe državne varnosti, po vojni pa je bil vse do svoje tragične smrti na odgovornem položaju svetnika in Državnem sekretariatu za notranje zadeve LRS. S prav posebno vnemo je pomagal razvijati naše letalstvo, pri čemer si je pridobil ogromne zasluge za vzgojo letalskega kadra. Udeleževanje v letalstvu mu je polnilo vsebino življenja. Za svoje delo na vseh področjih, kamor ga je klicala dolžnost, je bil odlikovan z Redom bratstva in edinstva I. stopnje, z Redom za sluge za narod II. stopnje, z Redom dela II. stopnje in z Redom za hrabrost.

Njegovemu osebnemu značaju in pogledu na svet je vtisnila pečat že napredna družinska vzgoja. V odločilnem času našega delovnega ljudstva so tudi Brankovi starši, bratje in sestre brez oklevanja vstopili v vrste borcev proti okupatorju in domačim izdajalcem. Brankov oče, ki je bil šolski upravitelj, je zaradi posledic internacije umrl poleti 1945, takoj po vrnitvi domov. Brankovo sestro pa so belogardisti zverinsko umorili po zavratnem napadu na Brezovi gori leta 1944.

Pokojni Branko je bil človek, ki se je na vsakem koraku nekompromisno boril zoper nazadnjaštvo, po srcu pa je bil plemeniti, vesel in zelo požrtovalen tovariš; znana je njegova marljivost, s katero si je pridobil vsestransko razgledanost in obsežno strokovno znanje, saj je med drugim obvladal tudi pet tujih jezikov. Srečali smo ga tudi med spremljevalci predsednika Tita na potovanjih v Grčijo, Turčijo, Indijo in Burmo.

Branko je bil komunist ne samo po prepričanju, ampak tudi po delu. Katerokoli nalogo mu je zaupala Partija, jo je Branko doledno opravil, ker sploh ni znal reči, da česa ne zmore. Njegova napredna nрав in predanost socialistični domovini mu nista pustili, da bi stal pri strani.

Nismo mu mogli stisniti roke v žalostno slovo, ko se je moral v zreli moški dobi, na vrhuncu svoje življenjske poti, posloviti od življenja. Krila letala ga bodo to pot mrtvega prinesla v domovino. Težko bo brez njegovega vsem njegovim številnim prijateljem, tovarišem in znancem. Dal nam je mnogo, mnogo v našem skupnem boju za lepšo bodočnost, da ne bomo nikdar mogli pozabiti njegovega obilnega in častnega deleža.

Slava komunistu Branku Ivanušu, ki bo vedno ostal v naših srehi!

Z. R.

SEDANJO UREDBO O OTROŠKIH DOKLADAH BODO DOPOLNILI

Odbor za ljudsko zdravstvo in socialno politiko Zveznega izvršnega sveta je na svoji seji obravnaval več osnutkov uredb s področja ljudskega zdravstva in socialne politike. Odbor je sprejel osnutek uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o otroških dokladah, v katerem so predvidene nekatere manjše spremembe in dopolnitve sedanje uredbe v zvezi z uvedbo novega davka po katastru. Sprejeli so tudi osnutek uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o določanju prejemkov mironodobnih vojaških invalidov, in osnutek odloka o volitvah organov samoupravljanja zavodov za socialno zavarovanje.

Razen tega je odbor obravnaval tudi nekatera druga vprašanja s področja ljudskega zdravstva in socialne politike.

SKLICANJE SEJE ZAKONODAJNEGA ODBORA REPUBLIŠKEGA ZBORA LJUĐSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik zakonodajnega odbora Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 8. sejo za petek, dne 24. junija 1955 ob 10. uri v poslopu Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda:

- 1. Obravnavanje in sklepanje o predlogu zakona o ustanovitvi šole za socialne delavce;
- 2. Obravnavanje in sklepanje o predlogu zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o premoženjskih razmerjih med zakonci;
- 3. Obravnavanje in sklepanje o predlogu zakona o območnih okrajih in občin v Ljudski republiki Sloveniji;
- 4. Obravnavanje in sklepanje o predlogu zakona o izvedbi nove uredbe občin in okrajev.

Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE REPUBLIŠKEGA ZBORA LJUĐSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje sejo odbora za petek, dne 24. junija 1955 ob 10. uri v poslopu Ljudske skupščine LRS v Ljubljani.

Predlog dnevnega reda:

- 1. Obravnavanje in sklepanje o predlogu zakona o izvedbi nove uredbe občin in okrajev;
- 2. Obravnavanje in sklepanje o predlogu zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o premoženjskih razmerjih med zakonci.

Iz tajništva Ljudske skupščine LRS

ODLOK ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Sklepanje pogodb o dobavah premoga za tretje četrtletje

Po najnovejšem odloku Zveznega izvršnega sveta o načinu sklepanja pogodb o dobavi premoga za tretje četrtletje letošnjega leta so premošgovniki dolžni pri sklepanju pogodb zajeti celotno proizvodno premoga v tem obdobju, razen količin, ki so jim potrebne za lastno potrošnjo. Predvsem je treba sklepati pogodbe za nedobavljene količine premoga iz pogodb za drugo četrtletje, tako da potrošniki ne morejo skleniti za tretje četrtletje pogodb za večje količine, kakor določa najnovejši odlok. Pogodbe o dobavi premoga, primerne za obratovanje plinskih generatorjev, lahko sklepajo premošgovniki predvsem s tistimi potrošniki, ki ta premog uporabljajo v te namene. Obrati vodnega gospodarstva — vodne črpalne postaje — lahko sklenejo pogodbe za tiste količine premoga, ki se jim zde normalne za zagotovitev nemotenega obratovanja teh obratov.

Potrošniki premoga lahko sklepajo pogodbe samo za tiste količine, ki so jim potrebne za redno potrošnjo v tretjem četrtletju. Razen tega lahko sklenejo še pogodbe za naslednje zaloge: železniška transportna podjetja za 20 dni, železarne, rudniki in topilnice bakra Bor ter rudnik svinca Trepča za 12 dni, industrijska podjetja za 10 dni, industri-

ja gradbenih potrebščin in železarne za 10 dni, tovarne sladkorja in kavnih nadomestkov za 60 dni, vse ostale organizacije pa za 10 dni.

Podjetja, ki kupujejo premog za potrebe široke potrošnje, kakor tudi zdravstvene in socialne ustanove, lahko sklepajo pogodbe za tiste količine premoga, ki se jim zde normalne za preskrbo prebivalcev oziroma ustanov.

Pogodbe za dobavo premoga se bodo sklepale od 25. junija do 5. julija. Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta lahko določi posamezne uslužbene, ki bodo v premošgovniški spremljalni delo v zvezi s sprejemanjem ponudb in sklepanjem pogodb ter o tem poročali. Premošgovniki so dolžni poslati Upravi za državno materialne rezerve poročilo o količinah premoga, za katere so bile sklenjene pogodbe, po obrazcu, ki ga predpiše ta uprava.

Gospodarska organizacija — potrošnik, ki sklene pogodbo o dobavi večjih količin, kakor so ji potrebne za redno potrošnjo in zalogo, dalje premošgovnik, ki ne sklene pogodbe za široko potrošnjo iz tretjega četrtletja tega leta, čeprav je povpraševanje po premogu, in v tej organizaciji zadolžena oseba, bo kaznovana po določbah člena 97 uredbe o trgovinski dejavnosti v trgovinskih podjetjih in prodajalnah.

Za preskrbo naše industrije s surovinami so nemalega pomena odpadne surovine, ki jih zbirajo naša podjetja za promet z odpadki. Pomen teh odpadnih surovin se v naši javnosti pogosto podcenjuje. Številna industrijska podjetja so življenjsko zainteresirana na zbiranju raznih odpadkov. Za primer naj navedemo, da je imela naša industrija kleja še pred letom velike težave pri preskrbi s kostmi in je morala kosti celo uvažati. Ko pa so primerno organizirali zbiranje in postavili ustrezne cene, se je povečal odkup kosti v takšnem obsegu, da lahko zdaj presežek zbranih kosti, kolikor niso potrebne domači industriji (tovarnam kleja in sladkornim tovarnam), celo izvažamo.

Glede na pomen odpadnih surovin za našo industrijo je bila pred kratkim pri Zvezi trgovinskih zbornic Jugoslavije ustanovljena posebna sekcija za promet z odpadki, ki si je postavila nalogo najprej urediti odkup stare strojne litine in odpadnih barvastih kovin, razen tega pa še odkup starega papirja, ki ga nujno potrebujejo naše tovarne papirja. Da bi zbrali večje količine starega papirja, je bil v sekciji sprožen predlog, naj bi se stimuliralo zbiranje starega papirja v uradih, ustanovah in podjetjih, in sicer tako, da bi izkupicek od prodane starega papirja dobile sindikalne podružnice podjetij, uradov in ustanov. S tem v zvezi bi bilo treba urediti tudi vprašanje starih arhivov in določiti, kaj je treba spraviti in kaj uničiti, da bi dobili iz teh arhivov čimveč starega papirja, ki bi ga koristno lahko predelale domače papirnice.

Najbolj pereče pa je vprašanje stare železne litine in odpadkov barvastih kovin. Za odpadni stari baker plačujejo ponekod celo več, kakor znaša cena novega. Neurejene so tudi cene stare litine. V Sloveniji je sicer dogovor glede odkupnih cen za litino, ki pa ga ne bo moč dolgo držati, če se ne bo razširil na ostale republike, oziroma če ne bo tudi drugod urejeno vprašanje odkupne

cene. V sekciji za promet z odpadki pri Zvezi trgovinskih zbornic so o vprašanju stare litine in odpadkov barvastih kovin razpravljali ob sodelovanju predstavnikov združenih predelovalne industrije. Nekateri so predlagali, da bi bilo treba odkupne cene za staro litino in za odpadke barvastih kovin oblastveno maksimirati, vendar bi bilo bolje te cene določiti z dogovori, morda v primernih odstotkih cene za nove kovine, ker bo potem laže z novim dogovorom te cene prilagoditi spremembam položaja na trgu. O tem vprašanju bo sekcija znova razpravljala konec meseca. Dotlej pa bodo republiške zbor-

nic zbrale podatke o potrebah industrije in o količinah, ki jih trgovina lahko zbere, kakor tudi o cenah. V Sloveniji zbira te podatke tehnična sekcija pri republiški Trgovinski zbornici. Kolikor je mogoče že zdaj pregledati potrebe in možnosti odkupa je glede stare litine zagotovljena le polovica potrebe industrije. Zlasti velike pa so potrebe predelovalne industrije glede odpadkov barvastih kovin. Samo Mariborska livarna potrebuje letno teh odpadnih kovin okrog 3500 ton, pri čemer gre predvsem za baker in medenino. Znatne količine bakra pa potrebuje tudi naša elektroindustrija.

Reka, 20. jun. — Objavili smo že, da je reški državni arhiv nedavno dobil 2000 zvezkov in svežnjev važnega notarskega arhiva istrskih mestnih občin od XVI. stoletja do najnovejših časov. To gradivo, ki so ga bile italijanske oblasti odnesle iz Pulja za njihove vladavine, je bilo vrnjeno na podlagi posebnega restitucijskega sporazuma med našo in italijansko vlado.

V zvezkih in svežnjih so zapiski okrog 170 notarjev, ki so v več kot 400 letih delovali v istrskih mestih in občinah. Arhivsko gradivo je dobro ohranjeno in urejeno po imenih notarjev. Zelo koristno se ga bo dalo uporabiti za znanstvena raziskovanja o pravno-političnem in gospodarskem položaju istrskih mest, kakor tudi za proučevanje in ugotavljanje imen mest ter družinskih prilivkov prebivalcev Istre.

S tem si bo reški državni arhiv obogatil svojo zbirko, v kateri je že mnogo tehtnega gradiva in zgodovine srednjeveških mest in občin na področju Istre, Kvarnerskih otokov in Hrvaškega Primorja.

Predstavniki državnega arhiva poudarjajo, da je v Italiji še dosti gradiva, ki bi ga bilo treba na podlagi restitucijskega sporazuma reškemu arhivu čimprej vrniti. Tako niso še vrnili arhiva reške občine iz D'Anunzijskega obdobja, ki je velikega pomena

REŠKI DRŽAVNI ARHIV JE DOBIL DEL ARHIVSKEGA GRADIVA ISTRSKIH OBČIN

Reka, 20. jun. — Objavili smo že, da je reški državni arhiv nedavno dobil 2000 zvezkov in svežnjev važnega notarskega arhiva istrskih mestnih občin od XVI. stoletja do najnovejših časov. To gradivo, ki so ga bile italijanske oblasti odnesle iz Pulja za njihove vladavine, je bilo vrnjeno na podlagi posebnega restitucijskega sporazuma med našo in italijansko vlado.

V zvezkih in svežnjih so zapiski okrog 170 notarjev, ki so v več kot 400 letih delovali v istrskih mestih in občinah. Arhivsko gradivo je dobro ohranjeno in urejeno po imenih notarjev. Zelo koristno se ga bo dalo uporabiti za znanstvena raziskovanja o pravno-političnem in gospodarskem položaju istrskih mest, kakor tudi za proučevanje in ugotavljanje imen mest ter družinskih prilivkov prebivalcev Istre.

S tem si bo reški državni arhiv obogatil svojo zbirko, v kateri je že mnogo tehtnega gradiva in zgodovine srednjeveških mest in občin na področju Istre, Kvarnerskih otokov in Hrvaškega Primorja.

Predstavniki državnega arhiva poudarjajo, da je v Italiji še dosti gradiva, ki bi ga bilo treba na podlagi restitucijskega sporazuma reškemu arhivu čimprej vrniti. Tako niso še vrnili arhiva reške občine iz D'Anunzijskega obdobja, ki je velikega pomena

Pavle Gregorič izvoljen za zveznega poslance

Volivci IV. zagrebskega volilnega okraja so na dopolnilnih volitvah izvolili za poslanca Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine dr. Pavla Gregoriča, jugoslovanskega veleposlanika v Rimu.

Dosedanji poslanec tega volilnega okraja v Zveznem svetu je bil jugoslovanski veleposlanik na Kitajskem Vladimir Popović.

Dogovorjene so odkupne cene za borovnice in maline

Ker se bo v kratkem začela odkupna sezona za borovnice in maline, so se trgovska podjetja začela v okviru republiških trgovinskih zbornic dogovarjati glede pravilne odkupne cene. Da so taki dogovori z ustreznimi sankcijami proti kršiteljem dogovorov potrebni, nam je pokazal lanski odkup malin, ko so odkupna podjetja v medsebojni tekmi za blagom navila ceno tako, da je od začetne cene 80 din narasla celo na 145 dinarjev. Dogovarjanje odkupnih cen za maline koordinira letos med posameznimi republikami Zveza trgovinskih zbornic Jugoslavije.

V okviru sekcije za sadje in zelenjavo Trgovinske zbornice za Slovenijo, so se slovenska trgovska podjetja dogovorila, da bodo plačevala pri odkupu za planžne maline do 100 din a kg, za gozdne maline pa do 90 din z dodatkom 10 din za maržo za drugi, kolikor gre za odkup s posredovanjem zadrug.

Izvoznim in industrijskim blagom. Izvozne borovnice morajo biti prvovrstne kakovosti in jih je treba pazljivo nabirati z roko ter nemudoma odpremiti, medtem ko se industrijske borovnice in borovnice za sušenje lahko nabirajo tudi z grabljicami, kar gre gotovo hitreje. V okviru sekcije so se dogovorili, da bodo plačevali za izvozne borovnice 50 din za kg z dodatkom 5 din za maržo za drugi, za industrijske borovnice pa 25 din z dodatkom 5 din za zadrugo. Tam, kjer se je udamalo že trgiranje borovnic za izvoz, bilo je predvsem na ljubljanskem področju, na Gorenjskem in deloma tudi na Dolenjskem, ne bi kazalo forsirati odkupa industrijskih borovnic. Borovnice se lahko nabirajo tudi na drugih področjih, kjer je mogoče s pravilno organizacijo zbrati še velike količine. Razen tega je treba v področjih, kjer se nabirajo predvsem borovnice za izvoz, varovati tudi grabljicje, ki se pri nabiranju z grabljicami poškoduje. Izvoz borovnic se bo letos verjetno začel v prvih dneh julija in bo trajal približno mesec dni.

PISMO IZ NEMCIJE

PONUDBE IZ MOSKVE

(OD STALNEGA DOPISNIKA)

Bonn, junija

Ni naključje, da se je kancler Adenauer prej pomenil z bankirjem Pherdmengesom o sovjetskem vabilu na obisk kakor s člani svoje vlade, ker sodi znani bankir med njegove najbližnje svetovalce. »Seveda mora kancler osebno odpotovati v Moskvo, da bi do kraja izkoristil to edinstveno priložnost, ki se morda ne bo več ponovila. V Moskvi bolje razumejo naš jezik, kakor ga razume gospod Ulbricht v vzhodnem Berlinu.« S temi besedami je sivolasi bankir potolažil radovedne novinarje pri izhodu iz kanclerjeve vile na desnem bregu Rene. Pripomnil je še, da mu je njegov prijatelj Otto Wolf (ustanovitelj znanega koncema »Otto Wolf«) nekoč pripovedoval, da je pravi užitek pogajati se z Rusi po bogato obloženi mizi.

Ta zgodba, ki se je odigrala nekaj ur potem, ko je posebni kurier prinesel besedilo note iz Pariza, ne bi bila zanimiva, ko bi bilo mnenje najplivnejšega nemškega bankirja osamljeno. Sovjetska vlada v noti poudarja, da je začelno in možno razširiti blagovno izmenjavo. Nemške gospodarske kroge opozarja na stare base, ko je odpadla petina nemške zunanje trgovine na Sovjetsko zvezo.

Natanko pred letom dni je delegacija nemške industrije čakala v Bonnu na dovoljenje vlade, da bi odpotovala v Moskvo, pa so prišli pomisleki z Zahoda, da se vlada okupacijski statut in da Zahodna Nemčija ni suverena država. Zdaj je suverena, pobitda za redne diplomatske in trgovinske stike pa je prišla iz Moskve. Nemški gospodarski krogi vedo, da bo treba v sovjetsko-nemških razgovorih obravnavati važne politične zadeve in da zato ni moč pričakovati nagle in končne odločitve. Poudarjajo pa staro pravilo, da trgovina utira pot političnim pogodbam. Zato pripravljajo kanclerju, naj gre v Moskvo in se zavzame za čim hitrejšo razširitev menjave blaga.

Bonnski politiki pa pravijo, da se je položaj od takrat, ko je Nemčija mnogo izvažala v Rusijo in uvažala iz nje, spremenil. Rusija je izvažala žito, les, usnje itd., zdaj pa mora sama uvažati meso in ima sama težave z živilni. Na drugi strani pa je Zahodna Nemčija usodno povezana z zahodnimi državami, saj dobiva od

nemški izvoz iz SZ povečal od 66 milijonov na 95. Letos spomladi so rusko surovo železo uvažali v Zahodno Nemčijo pod firmo belgijskega, ker bi sicer okupacijske oblasti uvoza ne dovolile. In vendar je bilo za 40 mark pri toni ceneje od nemškega. Isto velja za premog.

Nemški gospodarski krogi se ne marajo ločiti od zahodnih zavezniških menijo pa, da so ne-normalne politične razmere povzročile tudi nenormalno trgovino z vzhodnimi deželami. Nemčija nima več starih možnosti, da bi prodajala blago na azijskem, afriškem in južnoameriškem trgu. Zato je njenemu gospodarstvu tem potrebnejši izhod na Vzhod. Nične ne dvomi, da bo na bližnjih sovjetsko-nemških razgovorih gospodarskim vprašanjem pripadalo važno mesto. Zato zveza industrijev in centralna banka v Frankfurtu že zdaj pripravljata predloge in analize za ministra Erhardta.

R. Vujović

Kmetijski ukrepi na Madžarskem

Iz resolucije CK Partije madžarskih delovnih ljudi

CK Partije madžarskih delovnih ljudi je sprejel te dni resolucijo o reorganizaciji in povečanju kmetijske proizvodnje. Resolucija najprej opozarja, da so v kmetijski proizvodnji dosegli znaten napredek, kar je treba pripisati ukrepom iz julija 1953 (povečalo se je zanimanje kmetov za pridelovanje in zdaj bolj uporabljajo agrotehnična sredstva, naraslo je število praštev in perunine, napredovalo je pridelovanje solivja, grozdja itd.), potem pa poudarja škodljivo vlogo »dekona na desno«, ki je nastal lani.

Resolucija, ki jo je sprejel CK PMDL te dni, ugotavlja, da je moč samo na podlagi velikega kmetijskega privlačnosti doseči hitrejši razvoj kmetijske proizvodnje, in poudarja, da bo »smoral do konca drugega petletnega plana (torej do leta 1960) v kmetijstvu dobiti premoč socialistični sektor.«

Na tretjem kongresu so vztrajali samo na okrepitvi zadrug in njihovi ohranitvi ter na tem, da je stvarna privlačnost zadrug glavni pogoj za naraščanje njih števila. Ker odpade zdaj na državna kmetijska posestva

in kmečke delovne zadrage kakih 30% orne zemlje, to pomeni, da bo treba v prihodnjih petih letih kolektivizirati še nad 20% vasl. V tej zvezi je v resoluciji med drugim rečeno: »CK nalaga kot nalogo vsem partijskim in državnim organom, naj z razpoložljivimi sredstvi podpre družno gibanje, naj izpodbiujajo dejavnost zadrug in vključujejo delovne kmete vanje.« Pri tem so poudarili, da madžarskim razmeram najbolj ustreza najvišji tip zadruga, da pa tudi nižji oblik zadruga življenja ne kaže zanemarjati. »Treba je napraviti konec sedanjemu stanju, ko je zadruga prehodna hiša... znova je treba uporabiti prejšnji pravilni člen vzornih pravil, po katerem je moč zahtevati od občnega zbora zadrugnikov izstop iz zadruga šele tri leta po vključitvi v njo.« Na drugi strani zahteva resolucija zmanjšanje obsega, svečilo od praviloma predvidenih površin, kar sta onemogočila gospodarsko okrepitev zadrug. Če je oblika večja, »je je treba obremeniti z odkupnimi obveznostmi, kakor privatna kmečka gospodarstva.« Resolucija CK PMDL nadalje poudarja, da favoriziranje zadrug ne pomeni, da bi nehal podpirati privatna kmečka gospodarstva, da bi se proizvodnja na njih kar najbolj povečala. Ker se v celoti še ne uresničuje nameravano povečanje setvenih površin krušnega žita, so krajevni organi oblasti pooblaščen, da predpišejo vsakemu privatnemu kmečkemu gospodarstvu, koliko žita mora posejati. Če kmetje ne posejejo toliko žita, uveljavijo krajevni organi oblasti proti njim sankcije.

Resolucija CK PMDL ugotavlja, da so odločni na desno omajali državljansko disciplino, kar se je zlasti pokazalo v tem, da kulaki in del kmetov niso izpolnili odkupa, v tej zvezi je v resoluciji poudarjeno, da »odkup na Madžarskem ni za-

protiegiptska smer v Sudanu

Kairo, 20. jun. (Tanjug). Odstavitev dveh ministrov sudanske vlade je zbudila pozornost tukajšnjih političnih krogov in tiska. Sudanski ministriški predsednik el Azhari je odstranil iz vlade vodjo unionistične stranke Mohameda Nuredina, svojega najbližjega sodelavca med zadnjo predvolilno kampanjo, ki je stranki in njenemu programu za združitev z Egiptom zagotovila večino v parlamentu. Razen Nuredina je bil odstavljen tudi eden izmed trojice ministrov, ki zastopajo v vladi Južni Sudan.

Tako so se znova poslabšali odnosi med Egiptom in Sudanom, saj skušajo v Sudanu politično likvidirati prijatelje Egipta, ki so se zavzemali za egiptovsko-sudansko enotnost. El Azhari je očital odstavljenima ministroma, da sta med njegovim potovanjem v Bandung začela različne akcije, ki jih ima za napačne. El Azhari je navedel obdolžitve se nanasajo na Nuredinovo poskus, da bi zavrl čedalje večje protiegiptovsko razpoloženje v vrstah unionistične stranke in da bi ob odsotnosti predsednika vlade okrepil tiste elemente, ki so za samoodlobo Sudana v smislu priključitve k Egiptu.

Stališče omenjene skupine politikov do pomoči drugim deželam je tokrat najbolj izrazil republikanski član Predstavnškega doma Albert Morano: »Trdno sem prepričan, da bo Jugoslavija vzlic ameriški pomoči ostala komunistična. Nočemo obširneje govoriti o takšnih nestvarnih nazorih, o katerih bi se lahko spričo pomoči kaj spremenilo v naši družbeni ureditvi in naši politiki. Pač pa hočemo opozoriti na metodo izsiljevanja, tako značilno za napore omenjene skupine, ki vidi v pomoči sredstvo za pritisk in vsiljevanje svoje volje drugim deželam. Zdi se nam, da ni treba dokazovati, kaj pomenijo poskusi vsiljevanja, diktiranja in določanja političnih pogojev. Hočemo pa poudariti, da lahko stopnja demokratičnosti te ali one politike naj bolj presodimo prav po takšnih težnjah. Drži, da gre v tem primeru za negativne politične skupine politikov, to pa ne pomeni, da jih je treba prezreti ali zamočiti.«

J. S.

Protiegiptska smer v Sudanu

Kairo, 20. jun. (Tanjug). Odstavitve dveh ministrov sudanske vlade je zbudila pozornost tukajšnjih političnih krogov in tiska. Sudanski ministriški predsednik el Azhari je odstranil iz vlade vodjo unionistične stranke Mohameda Nuredina, svojega najbližjega sodelavca med zadnjo predvolilno kampanjo, ki je stranki in njenemu programu za združitev z Egiptom zagotovila večino v parlamentu. Razen Nuredina je bil odstavljen tudi eden izmed trojice ministrov, ki zastopajo v vladi Južni Sudan.

Tako so se znova poslabšali odnosi med Egiptom in Sudanom, saj skušajo v Sudanu politično likvidirati prijatelje Egipta, ki so se zavzemali za egiptovsko-sudansko enotnost. El Azhari je očital odstavljenima ministroma, da sta med njegovim potovanjem v Bandung začela različne akcije, ki jih ima za napačne. El Azhari je navedel obdolžitve se nanasajo na Nuredinovo poskus, da bi zavrl čedalje večje protiegiptovsko razpoloženje v vrstah unionistične stranke in da bi ob odsotnosti predsednika vlade okrepil tiste elemente, ki so za samoodlobo Sudana v smislu priključitve k Egiptu.

Stališče omenjene skupine politikov do pomoči drugim deželam je tokrat najbolj izrazil republikanski član Predstavnškega doma Albert Morano: »Trdno sem prepričan, da bo Jugoslavija vzlic ameriški pomoči ostala komunistična. Nočemo obširneje govoriti o takšnih nestvarnih nazorih, o katerih bi se lahko spričo pomoči kaj spremenilo v naši družbeni ureditvi in naši politiki. Pač pa hočemo opozoriti na metodo izsiljevanja, tako značilno za napore omenjene skupine, ki vidi v pomoči sredstvo za pritisk in vsiljevanje svoje volje drugim deželam. Zdi se nam, da ni treba dokazovati, kaj pomenijo poskusi vsiljevanja, diktiranja in določanja političnih pogojev. Hočemo pa poudariti, da lahko stopnja demokratičnosti te ali one politike naj bolj presodimo prav po takšnih težnjah. Drži, da gre v tem primeru za negativne politične skupine politikov, to pa ne pomeni, da jih je treba prezreti ali zamočiti.«

J. S.

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

Protiegiptska smer v Sudanu

PISMO IZ NEW YORKA (II)

Proboj pri Fordu

New York, junija.

Pristaši in nasprotniki zadržane mezd se strinjajo z nečim: da bo pogodba s Fordom sprožila spremembo vsega sistema delovnih odnosov v ameriški proizvodnji. Proboj je že storjen, in sicer ne po naključju pri Fordu. Ko se je l. 1909 pojavil prvi model avtomobila Henryja Forda na ameriških cestah, je družba izdelovala kolikor in kakršne avtomobile je hotela. Stari motogec ni hotel o sindikatih ničesar slišati, odklanjal je sleherni »diktat« in »vmešavanje« v vprašanja mezd. Pet let pozneje, ko ni bilo drugega izhoda, je Ford privolil v mezdno po pet dolarjev, in sicer za 8 namesto 9 ur dela, vtem ko je povprečni delavec v drugih industrijah zaslužil dvakrat manj.

Poraz je treba izkoristiti

Kakor se spominja takratni urednik »New York Timesa« Ga-

rett, so bile napovedane »štiri vrste katastrofe«: Detroit bo propadel, ker ga bodo lastniki zapustili. Tisti, ki bodo skušali privoliti v »fantastične mezde«, v katera je privolil Ford, bodo doživeli bankrot. In tudi sama Fordova družba pojde kmalu v konkurz. Njene delavce bodo pognali na cesto.

Prerokovanje se ni izpolnilo. Nasprotno, Ford je moral pozneje še večkrat popustiti, zlasti ko so se na trgu pojavili konkurenti — General Motors, Chrysler in drugi. Sele pred drugo svetovno vojno se je Ford uklonil zahtevam delavskih zvez. Sedanjega predstavnika avtomobilskih delavcev Reutherja so vrgli po stopnicah vsega podplutega od udarcev, ki mu jih je zadala Fordova privatna vojska že leta 1937, ko je skušal razdeljevati po Detroitu letake. Nekaj dni pozneje so Združenje delavcev avtomobilске industrije priznali kot edine predstavnike, s katerimi je lahko družba razpravljala o delovnih odnosih v avtomobilski industriji.

Verižna reakcija

Reutherjeva zveza je presodila trenutke, v katerem se Ford znova bori za premoč na trgu s Chevroletom. Prva in druga družba (Chevrolet in del General Motors) skušata letošnje konjunkturno leto za »cenejše avtomobile široke potrošnje« spremeniti v leto, ko bi dokončno druga drugi iztrgale trg. Stavka v Fordovih tovarnah ni bila za Forda hud udarec. Začelo bi se sedem debelih let za Chevroleta. Predsednik industrije Henry Ford II. je ubral pot svojega slavnega deda: priznal je poraz in skušal kovati iz njega koristi. Če bo premagal konkurenco letos, se mu bo sklad v znesku 55 milijonov dolarjev za brezposelne večkratno splašal.

Daljnosežnejše in važnejše od boja na trgu in neposrednega obravnavanja odnosov v Fordovi industriji pa je, da pomeni prvi

Verižna reakcija

časi ukrep, marveč stalna in bistvena poteza sedanjega gospodarskega sistema, ki bo ostala tudi v socializmu. Resolucija je zaostri vprašanje odkupa in poudarja, da so za pravočasni odkup »enako odgovorni odkupni organi, izvršni odbori Sveta in partijske organizacije.«

V zvezi z usmeritvijo na množičnost v zadrug resolucija opozarja na potrebo po zaokroževanju posestev. »Tam, kjer je dotok v zadruga večji, to se pravi, kjer se ustanovljajo nove zadruga, da bi ustvarile pogoje za veliko socialistično kmetijstvo, je treba v zadruga vključeno zemljo povežati v eno parcelo in v skladu s tem je treba v takih krajih še letos do jeseni poskrbeti za zaokroževanje. Treba je pripomniti, da resolucija poudarja, da je potrebna pri zaokroževanju čim večja obzirnost »po možnosti na podlagi sporazuma s privatnimi kmeti.«

V resoluciji, ki obsega skoraj tri strani »Szabad Napsa«, so posebej podrobno našteje naloge traktorjskih postaj in državnih posestev ter naloge v zvezi s obsegom setvenih površin posameznih kultur, z živino itd. Tako je natanko določen odstotek mehanizacije, ki ga je treba doseči pri posameznih poljedelskih delih.

M. Apro

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Kairo, 20. jun. (Tanjug). Listi poročajo o sestanku jugoslovanškega poslanika Marka Nikezića z ministrom za narodno usmeritev Salahom Salemom. Salah Salem je po sestanku novinarjem govoril o bližnjem obisku jugoslovanške novinarske delegacije v Egiptu.

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

Poslanik Nikezić pri Salahu Salemu

letošnja kolektivna pogodba začetek verižne reakcije. Ford je samo prvi delodajalec, ki je priznal odgovornost uprave za gmotno zavarovanje delavcev. Njemu bodo morali slediti drugi.

Pogodba bo vsekakor zmanjšala fluktuacijo delovne sile in zagotovila, da bosta delavstvo in uprava složno delala za polno zaposlitev, ki je tudi eden izmed ciljev Reutherjevega avtomobilskega sindikata in njegovega Kongresa industrijskih organizacij.

Razen tega navaja sistem dodatne podpore brezposelnim, čeprav za omejeno obdobje 26 tednov, v kar je privolil Ford, na potrebo, da država intervenira v isti smeri za delavce, zaposlene v manjših družbah, kjer ne bodo deležni podobnih ugodnosti. To bo zahtevalo nove zakone.

Jaša Levi

Pred zaključkom stavke v britanskih pristaniščih

London, 20. jun. (Tanjug) Stavka delavcev v 6 britanskih pristaniščih traja že sedmi dan. 200 ladij čaka na nakladanje ozir. razkladanje. Nacionalna zveza nakladalcev terja, naj delodajalec v severnih pristaniščih priznajo njih sindikat. 7000 članov Trade-Unionov, ki stavkajo v Londonu, so večidel pripravljeno ustaviti stavko ki jo nadaljujejo le še iz solidarnosti s svojimi tovarni in ostalih petih pristaniščih. Na sestanku stavekajočih v Londonu je bilo davi sklenjeno, da bodo poslali delegacijo k nacionalni uniji s sporočilom, da se nameravajo londonski nakladalci že jutri vrniti na delo, in s sporočilom, naj odredi konec stavke v vseh šestih pristaniščih. Sedaj stavka skupaj približno 20.000 pristaniških delavcev.

Se en sestanek treh zahodnih ministrov

San Francisco, 20. jun. (AFP).

Zunanji ministri ZDA, Velike Britanije in Francije so se sestali nocoj v prostorih ameriške delegacije v San Franciscu. Dulles, Macmillan in Pinay so izmenjali misli pred sestankom, ki so ga imeli potem s sovjetskimi zunanjim ministrom Molotovom.

Se en sestanek treh zahodnih ministrov

San Francisco, 20. jun. (AFP).

Zunanji ministri ZDA, Velike Britanije in Francije so se sestali nocoj v prostorih ameriške delegacije v San Franciscu. Dulles, Macmillan in Pinay so izmenjali misli pred sestankom, ki so ga imeli potem s sovjetskimi zunanjim ministrom Molotovom.

Otroci afriških domačinov, ki jih bodo »vzgojili« v Franciji za vojsko, ki bo razmeščena v francoski Vzhodni Afriki

Z VSEH STRANI SVETA

FRANCIJA

STAVKA JETNIŠKIH PAZNIKOV

Pariz, 20. jun. (Tanjug) Kakih 5000 paznikov v 115 jetniščih se danes stavkalo v podkropljivih zahtev, da jim zvišajo plače. Zaradi stavke so bili onemogočeni obiski odvetnikov, oziroma članov družin z jetniki, ki jih danes tudi niso pripeljali na sodišča ali pred preiskovalne organe. Prav tako niso mogli na dvorišča v jetniščih, da bi se sprebrli. Stavkajoči zahtevajo zvišanje plač za 5 do 20 tisoč frankov mesečno. Sedanje plače jetniških paznikov znašajo 25 do 30 tisoč frankov.

AVSTRALIJA

VOJNI UJETNIKI SE VRAČAJO IZ SOVJETSE ZVEZE

Dunaj, 20. jun. (Reuter) Iz Sovjetske zveze se je danes vrnilo naslednjih 184 avstralskih vojnih ujetnikov

in internirancov, ki so jih sovjetske oblasti izpustile po sklenitvi avstralske države pogodbe. To je druga skupina vojnih ujetnikov, ki se je ta mesec vrnila domov. V prvi skupini je bilo 250 ujetnikov in internirancov.

BELGIJA

URAN SAMO ZA ZDA IN ANGLIJO

Bruselj, 20. jun. (Reuter) Po novem 10-letnem belgijsko-ameriškem sporazumu imajo ZDA in Velika Britanija pravico odkupiti v prihodnjih dveh letih 90% urana iz Belgijskega Konga. ZDA bodo v zameno dobavljale Belgiji izotope in ji pomagale pri izkoriščanju jedrske energije v civilne namene. Belgija ne bo imela pravice prodajati uran, naprave ali aparate, ki jih bo dobila od ZDA brez privolitve ameriške vlade kakor tretji državi.

VELIKA BRITANIJA

ATOMSKO SODELOVANJE Z ZDA

London, 20. jun. (Reuter) Danes sta bili objavljene Beli knjigi ameriške in britanske vlade o anglo-ameriških sporazumih glede sodelovanja v izkoriščanju atomske energije v civilne namene in izmenjavanja informacij za skupno obrambo.

TURCIJA

AMERIŠKA POMOČ

Ankara, 20. jun. (Tanjug) Ameriška pomoč Turčiji za finančno leto, ki bo poteklo 30. junija, se je povečala za 30 milijonov dolarjev in bo znašala skupno 100 milijonov.

IZRAEL

EGIPČANSKE SABOTAŽE

Jeruzalem, 20. jun. (AP) Poveljstvo izraelske vojske je objavilo, da so Egipčani, ki so se vthotapili v Izrael, vrgli v zrak glavni vodovod na področju Gaze in pretrgali telefonske zveze.

IZRAELSKO-EGIPČANSKA MEŠANA KOMISIJA ZA PREMIRJE, KI SE JE SESTALA DAVI IN PRONILA EGIPČANSKO PRILIBO ZARADI IN-

in internirancov, ki so jih sovjetske oblasti izpustile po sklenitvi avstralske države pogodbe. To je druga skupina vojnih ujetnikov, ki se je ta mesec vrnila domov. V prvi skupini je bilo 250 ujetnikov in internirancov.

BELGIJA

URAN SAMO ZA ZDA IN ANGLIJO

Bruselj, 20. jun. (Reuter) Po novem 10-letnem belgijsko-ameriškem sporazumu imajo ZDA in Velika Britanija pravico odkupiti v prihodnjih dveh letih 90% urana iz Belgijskega Konga. ZDA bodo v zameno dobavljale Belgiji izotope in ji pomagale pri izkoriščanju jedrske energije v civilne namene. Belgija ne bo imela pravice prodajati uran, naprave ali aparate, ki jih bo dobila od ZDA brez privolitve ameriške vlade kakor tretji državi.

VELIKA BRITANIJA

ATOMSKO SODELO

ZANIMIVA ANKETA NAŠIH STATISTIČNIH ZAVODOV

Denarni dohodki in izdatki naših kmetov

V zvezi s prizadevanji za dvig našega kmetijstva je bila naša statistična služba postavljena med drugim pred važno nalogo, zbrati podatke o gospodarstvu ter o delu in življenju kmetov. Naši republiški zavodi za statistiko zbirajo že od leta 1952 vsak mesec podatke o proizvodnji kmetov kakor tudi o njihovih denarnih dohodkih in izdatkih, in sicer na podlagi anket, ki zajemajo po metodi vzorca določeno število kmetijskih gospodarstev oziroma gospodinjstev raznih velikostnih skupin. To službo še izpopolnjujejo. Dobljena povprečja za posamezna anketirana gospodarstva se ponderirajo z ustrežajočim skupnim številom kmetijskih gospodarstev po velikostnih skupinah. Za leto 1953/54 je anketa zajela v vsej državi 1836 kmetijskih gospodarstev, v sami Sloveniji pa 322. Čeprav zaradi razmeroma majhnega števila anketiranih gospodarstev ti vzorci niso povsem zadovoljivi niti a statistična reprezentativnosti, vendar nam rezultati ankete nudijo zanimiv vpogled v proizvodnjo in življenje kmetov.

Iz te ankete je Zvezni zavod za statistiko te dni objavil v "Lndexu" št. 6 podatke o povprečnih dohodkih in izdatkih kmetijskih gospodarstev v letu 1953/54 po velikosti in skupinah in republikah, republiški Zavod za statistiko LRS pa objavlja v prilogi »Statističnega pregleda« št. 6 izsledke te ankete o kmetijski kravi, nesnosti kokoši in krmski bazi v Sloveniji. Preden prikažemo rezultate ankete o dohodkih in izdatkih v posameznih republikah, moramo izrecno pripomniti, da se ti podatki omejujejo zgolj na denarne dohodke in ne zajemajo tudi naravnih dohodkov. Povprečni denarni dohodki kmetov so sorazmerno znatno večji v tistih republikah, kjer je v kmetičnem gospodarstvu bolj razvita blagovna proizvodnja, se pravi, kjer kmetije več proizvajajo za trg, v primeri z republikami, kjer je gospodarstvo kmetov ostalo še v veliki meri naravno. Večja proizvodnja za trg pa ne daje samo večjih denarnih dohodkov, ampak terja tudi večje denarne izdatke, zlasti za hrano in v zvezi z intenzivnej-

šo proizvodnjo tudi večje izdatke za investicije in za samo proizvodnjo, kakor n. pr. za gnojila, zaščitna sredstva, semena, močna kemija itd. Če pa bi hoteli presoditi življenjski standard kmetov, tedaj bi morali poleg denarnih dohodkov upoštevati tudi naravne dohodke, ki marsikje naravnice razmeroma nizkim denarnim dohodkom niso majhni.

DOHODKI KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Pregled povprečnih denarnih dohodkov kmetijskih gospodarstev za vse velikostne skupine skupaj nam pove, da so povprečni dohodki enega kmetijskega gospodarstva znašali v letu 1953/54 v Sloveniji 190.020 din letno, v Hrvaški 132.090 din, v Srbiji 119.910 dinarjev, v Makedoniji 115.860 din, v Bosni in Hercegovini 90.980 din in v Crni gori 87.930 din. Ti zneski obsegajo tako dohodek iz kmetijskega gospodarstva, kakor tudi dohodek izven kmetijskega gospodarstva, in sicer v naslednjem medsebojnem razmerju (v dinarjih):

	dohodki iz kmet. gospodarstva	dohodki izven kmet. gospodarstva
Slovenija	125.940 66,3%	64.080 57,7%
Hrvatska	85.180 63,0%	48.910 37,0%
Srbija	78.590 65,4%	41.523 34,6%
Makedonija	64.970 56,1%	50.890 43,9%
Bosna in Hercegovina	41.470 45,6%	49.500 54,4%
Crna gora	29.298 33,3%	58.629 66,7%

Razmeroma velik obseg proizvodnje slovenskih kmetov za trg prihaja prav posebno do izraza, če primerjamo samo tiste denarne dohodke kmetov, ki izvirajo iz kmetijskega gospodarstva, torej brez dohodkov izven kmetijskega gospodarstva. Od povprečnih denarnih dohodkov slovenskih kmetov iz kmetijskega gospodarstva, ki znatno presegajo le dohodke v drugih republikah, odpade kar 61,5% na dohodek od živinoreje (v državnem povprečju 50%), kar priča o odlični vlogi živinoreje v slovenskem kmetijstvu. Na dohodke od poljedelstva (predvsem od prodaje krompirja) odpade v Sloveniji le 8,3% (v Makedoniji 53%, v Srbiji in Bosni 27%, v Hrvaški 10,5%) in na dohodek od sadjarstva in vinogradništva tudi le 6,7% (v Hrvaški in Srbiji 20%). Po drugi strani pa je v Sloveniji posebno visoka postavka ostalih dohodkov iz gospodarstva. To so vsaj v Sloveniji predvsem dohodki od prodaje lesa in drov, ki predstavljajo pri slovenskem kmetu v povprečju kar 23,7% vseh denarnih dohodkov iz kmetijskega gospodarstva. Slovenski kmet dobi torej iz gozda več, kakor znašajo skupaj njegovi denarni dohodki od poljedelstva, sadjarstva in vinogradništva. V ostalih republikah je ta postavka manj pomembna, in je največja še v Hrvaški (16,4%).

Seveda je razmerje pri posameznih skupinah dohodkov precej različno glede na velikostne skupine gospodarstev. To velja zlasti za ostale dohodke (les), kjer predstavljata ta postavka v skupini do treh ha povprečno le 6080 din (12% vseh dohodkov iz gospodarstva), ker mali kmeti pac nimajo veliko gozdov, v skupini od 3 do 8 ha 16.670 din (17,8%) in v skupini nad 8 ha povprečno kar 63.430 din (28,5%). Odstotni delež dohodkov od živinoreje ne kaže takšnih razlik, čeprav se tudi ti dohodki močno dvigajo po velikosti gospodarstev in znašajo do 3 ha povprečno 33.630 din (67% vseh dohodkov iz gospodarstva), v skupini od 3 do 8 ha 60.920 din (65%) in v skupini nad 8 ha 151.560 din (59%). Dohodki od živinoreje so torej enako pomembni za vse velikostne skupine.

DOHODKI IZVEN KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA

Tudi dohodki izven kmetijskega gospodarstva so v Sloveniji največji, navzlic temu pa predstavljajo povprečno le eno tretjino vseh denarnih dohodkov kmetov, medtem ko dosežejo n. pr. v Bosni več kakor polovico in v Crni gori celo dve tretjini vseh denarnih dohodkov kmetov. Pri dohodkih izven gospodarstva gre predvsem za dohodek od delavstva v industriji, od obrtne dejavnosti, od prevoza itd. Povprečni dohodek od dela (predvsem v industriji) ni morda največji v Sloveniji, kjer znaša povprečno 28.835 din (v skupini do

3 ha 49.600 din, v skupini nad 8 ha pa 15.600 din). Še večji je ta povprečni dohodek v Bosni, Makedoniji in Crni gori, kjer se giblje okrog 36.000 din. Zato pa predstavljajo v Sloveniji posebno važno postavko ostali dohodki izven kmetijskega gospodarstva, ki se nanašajo predvsem na prevoze. Ta postavka znaša pri slovenskem kmetu v povprečju 24.460 din. Skupaj s Hrvaško pa izkazuje statistika za Slovenijo tudi največji dohodek od postranske dejavnosti v obrti in domači obrti. K podatkom o dohodkih izven kmetijstva je treba pripomniti, da so verjetno še najmanj zanesljivi, saj je rezultat v precejšnji meri odvisen od izbire anketiranih gospodarstev.

Naposled je nekaj podatkov o izdatkih kmetov. V Sloveniji so povprečni izdatki za gospodinjstvo v višini 91.400 din skoraj enaki izdatkom za gospodarstvo v višini 89.700 din. Pri izdatkih za gospodarstvo odpade povprečno na izdatke za proizvodnjo 49.200 din in na davek pa 24.900 dinarjev (pri čemer se v treh ve-

Višek vsega pa predstavljajo priredilne, ki jih pripravila ZKS centralno in bodo imele še posebno slovesen značaj. To so športna razstava, slavljena parada, poseben film, ki ga izdelujejo prav nalašč v ta namen, in slavljena seja.

ŠPORT IN TELEVNOSTI

Športna parada, ki bo v nedeljo dopoldne po ljubljanskih ulicah, bo pač najzgovorneje prikazala številno moč in pomembnost športa v našem družbenem življenju. Parada je vzbudila med športniki po vsej Sloveniji veliko zanimanja in si vsakdo želi sodelovati. Mariborčani so prijaviteli kar 1000 sodelujočih. Atletsko društvo Klondivar iz Celja bo nastopilo kompletno, pa tudi ZSD Ljubljana namerava postaviti v spredov še več svojega članstva kot na prvomajski paradni, kjer se je od vseh ljubljanskih društev najbolj izkazalo. Tudi iz ostalih krajev in sivekdo želi sodelovati v čimvečjem številu, samo če bodo imeli dovolj opreme za nastop v paradi. Tako bo ta manifestacija zbrala po računih okrog 8000 športnikov, članov »Partizanov, tabornikov, pianincev, strelicev, pripadnikov JLA in članov ljudske tehnike in bo ena največjih parad po osvo-

OD PRVIH ZAČETKOV ŠPORTA DO DANES

Tako nekako bi dal naslov športni razstavi, ki bo prirejena skupno s turistično razstavo na novoizrajenem ljubljanskem Gospodarskem razstavnišču. Za nekaj tednov je videti v prostorih ZSS veliko število svetlečih sovin, raznobarnih zastav, plakov, diplom, medalj, izkaznic, revizivtov in raznega materiala. Vse to sedaj urejajo na Gospodarskem razstavnišču, kjer bodo obiskovalci lahko videli prikaz našega športa v zgod-

likostnih skupinah ta postavka dvigne od 4320 oziroma 14.780 na 52.750 din). Znati so povprečni izdatki kmetov za hrano, kar je pač rezultat večje proizvodnje za trg.

Čeprav navedena statistika, kakor rečeno, ni povsem zadovoljiva in verjetno zaradi neenotnega kriterija pri izbiri anketiranih gospodarstev med republikami tudi ne vselej primerljiva, zlasti tudi ker se zajemajo tako čisto kmetička kakor tudi polproletarska gospodarstva, nam vendar nudi v marsikaterem oziru zanimiv vpogled v gospodarstvo in življenje kmetov. F. S.

Kako in s čim dvigniti proizvodnjo mleka

Društvo ekonomistov v Ljubljani bo danes organiziralo na Glavni zadrugi zvezi diskusijo strokovnjakov o ukrepih za povečanje proizvodnje mleka v Sloveniji. Ker je problematika zelo aktualna, bi želeli izčrpno razpravo in sklepe, ki naj bi jih uresničili.

Vsako zimo je v Sloveniji pomanjkanje mleka, poleti pa se zdi, da ga je preveč. Da bi boljše izkoristili poletni tržni presežek mleka in zagotovili v zadostnih količinah mleko tudi pozimi, smo zadnja leta zgradili več novih mlekar, nekaj pa jih še gradijo. Vendar samo z ukrepi v predelavi in trgovini z mlekom in z mlečnimi proizvodi ne bomo veliko storili: treba je povečati proizvodnjo mleka v Sloveniji za 15,5 milijonov litrov, od tega 8,5 milijonov v kritičnem zimskem razdobju, hkrati pa povečati tudi proizvodnjo govejega mesa za 2500 ton.

Naša državna posestva so dosegla zadnja leta visoko mlečnost na kravo. Veliko je primerov, kjer znaša povprečna mlečnost krave od 2500 do 5000 litrov in še več. Toda, liter tako proizvedenega mleka stane 26 din, zato gospodarstvenik računsko nerentabilnost. Primanjkljaje krijejo pretežki iz ostalih kmetijskih panog ali pa regresivno v breme državnega proračuna. Privatni sektor, ki ima v Sloveniji 93% krav, ob

Navzlic velikim deviznim sredstvom, ki so potrebna za uvoz osnovnih živil zaradi lanske izredno slabe letine, je preskrba prebivalstva z žitom oziroma moko in sladkorjem do nove letine ter naposled tudi z mastjo zdaj docela zagotovljena. Težave, ki so se pojavile v maju pri preskrbi s sladkorjem, so nastale zgolj zaradi pretiranih nakupov otrobov in predelovalne industrije. Otrobovne so zbegale govorice, ki jih je širila tudi trgovska mreža, češ da ne bo sladkorja. Velike količine sladkorja pa si je nabavila tudi industrija sadnih konzerv, da si ustvari rezerve za predelovalno sezono. Le tako je

razumeti, da je bilo v prvem letošnjem polletju (upoštevajoč količine, dane v prodajo za junij) prodano široki potrošnji in industriji kar 93.235 ton sladkorja nasproti 64.186 tonam v prvem polletju lanskega leta, torej kar za 45% več kakor lani.

Če vzamemo samo količine za široko potrošnjo (brez predelovalne industrije), tedaj vidimo, da se je prodana količina povečala od 56.100 ton v prvem lanskem polletju na 82.800 ton letos, torej za 48%. Največji odstotek znanjmujeva Bosna in Hercegovina ter Slovenija, namreč 70 oziroma 60 odstotkov. V Sloveniji je bilo lani v prvem polletju prodanih 9750

ton sladkorja, letos pa kar 15.600 ton. Da dejanska potrošnja ni mogla tako narasti, je na dlani in gre povečanje predvsem na račun ustvarjanja lišnih rezerv. Od količin, kupljenih in izozemstvu, je doslej prislopo in je bilo dano v promet 5000 ton. Konec meseca bo prislopo nadaljnjih 10.000 ton in konec julija ali v začetku avgusta še 10.000 ton, kar bo do doseglo do nove proizvodne kampanje, ki se začne konec avgusta.

Tudi preskrba z žitom in moko je z uvozom znatnih količin žita docela zagotovljena. V maju je bil sklenjen z ZDA v okviru planirane potrebe 1.300.000 ton dogovor o dobavi nadaljnjih 280.000 ton pšenice. Ta pšenica je že na poti in bodo zadnje količine prispelje v naše luke v juliju hkrati z žetvijo domačega pridelka. Ker bodo uvožene količine v vsakem primeru zadostne do nove letine, proučujejo se možnosti olajšav glede mleka, se pravi zopetne uvedbe 80-odstotnega mleka namesto dosedanjega 85-odstotnega, tako da bo več bele moke in tudi več otrobov, katerih pomanjkanje hudo občuti naša živinoreja. Znižanje odstotka mleka od 85 na 80% da namreč v enem letu 15.000 do 14.000 ton več otrobov.

Izjemno slabo lansko letino koruze občutimo letos zlasti pri preskrbi z mastjo, ker ni dovolj koruze za pitanje prašičev. Spričo nezadostne domače proizvodnje smo do maja uvozili 15.000 ton masti, prejšnji mesec pa so bile sklenjene nadaljnje dobave v višini 10.000 ton in bo od tega prispelo že v juniju 4500 ton.

Znaten pritisk potrošnikov na trgu osnovnih živil je seveda vezal precejšen del kupne moči, tako da so imeli potrošniki manjša sredstva za ostale nakupe predvsem industrijskega blaga. Tako se zadnje mesece ob povečani industrijski proizvodnji opaža naraščanje zalog izdelanega industrijskega potrošnega blaga tako v industriji in trgovini, kar samo po sebi izključuje v nadaljnjem razvoju možnost naraščanja cen industrijskih izdelkov in je prej pričakovati popuščanje teh cen. Na trgu kmetijskih pridelkov pa je raven cen v maju dosegla običajni letni maksimum in je od količaja dobri letini računati znatno nižji ceni poljskih pridelkov v prihodnjih mesecih. S.

SPORT IN TELEVNOSTI

DRŽAVNO PRVENSTVO V KAJAKU IN KANJU NA DIVJIH VODAH

Uspeh slovenskih kajakašev

Med prvo desetorico je sedem slovenskih tekmovalcev — Brodarsko društvo »Cveto Močnik« iz Ljubljane najboljšo društvo na prvenstvu

Bohinjska Bela, 20. junija. — Kot smo že poročali, se je v nedeljo nadaljevalo državno prvenstvo v kajaku in kanuju na divjih vodah s tekmovalcem v slalomu. Praga je bila dolga 500 m in je imela 19 ovir. Trasilal jo je Branko Drolenik. Da je bila praga zelo težka, dokazuje veliko število kazenskih točk. Voda je bila sicer zelo »steška«, ovire pa so bile postavljene tako, kot morajo biti na takem kvalitetnem prvenstvu, katerega se je udeležilo št. tekmovalcev iz 7 moštvev.

Glavni favoriti je bil Milan Zadel, ki je tudi izpolnil pričakovanja. Vozil je izvrstno in mu je končno uspelo osvojiti naslov državnega prvaka.

Ključno pomanjkljivemu treningu je še sedaj v izvrstni formi. Dobro sta vozila tudi Ilja in Stovček, za temi tremi pa sta nekoliko zaostajala najboljša hrvaška tekmovalca Hlavacek in Vrkljan. Precej smole je imel mladi Žilmond — kandidat za reprezentanco, ki se je večerj v prvem teku prevrnil, v drugem pa se vozil dosti slabše, tako da se je uvrstil prav na 16. mesto in ni prišel v postev za izbirno tekmovalca petnajstletnice. Na splošno lahko rečemo, da so tekmovalci pokazali precej znanja, kar se vidi tudi po tem, da se niso preveč »skopali«.

V nedeljo so vozile prvič tudi ženske, ki pa so v glavnem začetnice in verjetno na svetovnem prvenstvu ne bodo nastopile.

Nedeljski rezultati:
F-1 člani: Zadel 288,2, Ilja 315,8, Stovček (vsi CM) 356,2, Hlavacek (Vir) 377,3, Vrkljan (Vir) 393,3, Erjavec (CM) 487,7, Cukič (CM) 462,4.
F-1 mladinci: Šimovič (Vir) 437,8, Čizman (CM) 483, Seržan (Vir) 535,5.
F-1 članice: Gavrilovič (Bgd.) 636, Cvikel (CM) 765,8.

IZBIRNO TEKMOVANJE ATLETOV

Sestavljena je reprezentanca

V soboto in nedeljo dvoboj Jugoslavija: Zahodna Nemčija v Augsburgu

V Zagrebu je bilo izbirno tekmovalje najboljših jugoslovanskih atletov za vstop v državno reprezentanco, ki se bo pomerila z Zahodno Nemčijo na Norveško. Čeprav niso bili na tekmovalje doseženi odlični rezultati, so bile borbe v vseh disciplinah — predvsem v tekih — zelo zanimive.

Najuspešnejši tekmovalce je bil vsekakor mladinec zagrebške Mladosti Branko Miller, ki je dosegel dva mladinska državna rekorda: v skoku v daljino 7,95 m in v skoku s palico 403 centimetra. Tako je Miller sedaj peti jugoslovanski skokovalec, ki je prekosil 4 metre.

Po izbirnem tekmovalju je zvezni kapetan Stevan Lenert sestavil lole reprezentanco:

100 m: Lorger (K), Draganičević (P), 200 m: Oslaković (M), Jovanović (P), 400 m: Hočevar (P), Saholović (P), 800 m: Mugoša (P), Vipotnik (K), 1500 m: Mugoša (P), Radušić (P), 5000 m: Štritar (P), Ceraj (P), 10.000 m: Mihalič (P), Četinič (P), 110 m ovir: Lorger (K), Puc (L), 400 m ovir: Zepanič (K), Sabatin (T), 4 x 100 m: Draganičević, Pečel, Oslaković, Lorger, 4 x 400 m: Hočevar, Sabolović, Dovi-

EVROPSKO PRVENSTVO V ODBOJKU

Zmag »za las«

Bukarešta, 20. jun. (Tass) Na evropskem odbojškem prvenstvu v Bukarešti so bili danes v finalni skupini doseženi tihi rezultati: Jugoslavija 3:2 (15:11, 15:15, 15:10), vija: Romunija 3:2 (15:11, 10:15, 15:11), CSF: ZSSR 3:2 (15:13, 8:15, 15:7, 15:14, 15:11, 15:6), Poljska 3:0 (15:1, 15:4, 15:5), Bolgarija: Francija 3:0 (15:6, 15:3, 15:7).

Zenske: Poljska: Madžarska 3:0 (15:6, 15:12, 15:11), Romunija: Bolgarija 3:2 (15:13, 10:15, 10:15, 15:7, 15:7), ZSSR 3:2 (15:13, 8:15, 15:7, 15:13).

EVROPSKO PRVENSTVO V KOSARKI

Madžari prvaki

Budimpešta, 20. jun. (Tanjug) Na evropskem prvenstvu v kosarki je v finalni skupini Madžarska premagala Romunijo s 71:60.

VATERPOLO

Jugoslavija A — Jugoslavija B 5:4 (3:2)

Na prvenstvu v vaterpolu, ki se je odvijalo v Posarju in tretja v Nemčiji.

Nogometni reprezentanci določeni

Beograd, 20. jun. Zvezni kapetan Aleksander Tirnanič je sinoči določil reprezentanco za tekmo s Švico, ki bo 26. junija v Beogradu in z Zahodno Nemčijo 25. junija v Frankfurtu.

Za reprezentanco, ki bo igrala v Beogradu, je upošteval naslednje igralce: Beara, Kralj, Belin, Zoković, Stanković, Bošković, Horvat, Krtić, Čajković, Zebec, Vidosevič, Vukas, Mitinović, Mitić, Ogrjanov, Čokić.

V mladinski reprezentanci bodo bile igrali: Radenković, Vidinić, Čokić, Banožić, Radović, Ljubomir, Janković, Popović, Krajinović, Kurtovič, Mujić, Lipošinić, Felincević, Pašić, Abadžić, Ogrjanović.

Priprave nogometašev za obe tekmi se bodo začele v torek na stadionu JLA v Beogradu.

10 LET ŠPORTA V SVOBODI

Višek proslav - parada in razstava

V prostorih Zveze športov Slovenije v Likovarjevi ulici je to dan kar se da živahno. Funkcionarji, ki so zadolženi za posamezne prireditve v tednu proslav 10-letnice športa, so že kar nervozni, kajti zadnji dnevi tečijo pred začetkom vseh prireditev. Telefoni bruljo venomer. Od povsod pa prihajajo zastopniki posameznih športnih zvez in društev po informacije. Vse je torej že pod visom slavnostnih dni, kajti v soboto bomo začeli.

Višek vsega pa predstavljajo priredilne, ki jih pripravila ZKS centralno in bodo imele še posebno slovesen značaj. To so športna razstava, slavljena parada, poseben film, ki ga izdelujejo prav nalašč v ta namen, in slavljena seja.

ŠPORT IN TELEVNOSTI

Športna parada, ki bo v nedeljo dopoldne po ljubljanskih ulicah, bo pač najzgovorneje prikazala številno moč in pomembnost športa v našem družbenem življenju. Parada je vzbudila med športniki po vsej Sloveniji veliko zanimanja in si vsakdo želi sodelovati. Mariborčani so prijaviteli kar 1000 sodelujočih. Atletsko društvo Klondivar iz Celja bo nastopilo kompletno, pa tudi ZSD Ljubljana namerava postaviti v spredov še več svojega članstva kot na prvomajski paradni, kjer se je od vseh ljubljanskih društev najbolj izkazalo. Tudi iz ostalih krajev in sivekdo želi sodelovati v čimvečjem številu, samo če bodo imeli dovolj opreme za nastop v paradi. Tako bo ta manifestacija zbrala po računih okrog 8000 športnikov, članov »Partizanov, tabornikov, pianincev, strelicev, pripadnikov JLA in članov ljudske tehnike in bo ena največjih parad po osvo-

OD PRVIH ZAČETKOV ŠPORTA DO DANES

Tako nekako bi dal naslov športni razstavi, ki bo prirejena skupno s turistično razstavo na novoizrajenem ljubljanskem Gospodarskem razstavnišču. Za nekaj tednov je videti v prostorih ZSS veliko število svetlečih sovin, raznobarnih zastav, plakov, diplom, medalj, izkaznic, revizivtov in raznega materiala. Vse to sedaj urejajo na Gospodarskem razstavnišču, kjer bodo obiskovalci lahko videli prikaz našega športa v zgod-

IZBIRNO TEKMOVANJE ATLETOV

Sestavljena je reprezentanca

V soboto in nedeljo dvoboj Jugoslavija: Zahodna Nemčija v Augsburgu

V Zagrebu je bilo izbirno tekmovalje najboljših jugoslovanskih atletov za vstop v državno reprezentanco, ki se bo pomerila z Zahodno Nemčijo na Norveško. Čeprav niso bili na tekmovalje doseženi odlični rezultati, so bile borbe v vseh disciplinah — predvsem v tekih — zelo zanimive.

Najuspešnejši tekmovalce je bil vsekakor mladinec zagrebške Mladosti Branko Miller, ki je dosegel dva mladinska državna rekorda: v skoku v daljino 7,95 m in v skoku s palico 403 centimetra. Tako je Miller sedaj peti jugoslovanski skokovalec, ki je prekosil 4 metre.

Po izbirnem tekmovalju je zvezni kapetan Stevan Lenert sestavil lole reprezentanco:

100 m: Lorger (K), Draganičević (P), 200 m: Oslaković (M), Jovanović (P), 400 m: Hočevar (P), Saholović (P), 800 m: Mugoša (P), Vipotnik (K), 1500 m: Mugoša (P), Radušić (P), 5000 m: Štritar (P), Ceraj (P), 10.000 m: Mihalič (P), Četinič (P), 110 m ovir: Lorger (K), Puc (L), 400 m ovir: Zepanič (K), Sabatin (T), 4 x 100 m: Draganičević, Pečel, Oslaković, Lorger, 4 x 400 m: Hočevar, Sabolović, Dovi-

EVROPSKO PRVENSTVO V ODBOJKU

Zmag »za las«

Bukarešta, 20. jun. (Tass) Na evropskem odbojškem prvenstvu v Bukarešti so bili danes v finalni skupini doseženi tihi rezultati: Jugoslavija 3:2 (15:11, 15:15, 15:10), vija: Romunija 3:2 (15:11, 10:15, 15:11), CSF: ZSSR 3:2 (15:13, 8:15, 15:7, 15:14, 15:11, 15:6), Poljska 3:0 (15:1, 15:4, 15:5), Bolgarija: Francija 3:0 (15:6, 15:3, 15:7).

Zenske: Poljska: Madžarska 3:0 (15:6, 15:12, 15:11), Romunija: Bolgarija 3:2 (15:13, 10:15, 10:15, 15:7, 15:7), ZSSR 3:2 (15:13, 8:15, 15:7, 15:13).

EVROPSKO PRVENSTVO V KOSARKI

Madžari prvaki

Budimpešta, 20. jun. (Tanjug) Na evropskem prvenstvu v kosarki je v finalni skupini Madžarska premagala Romunijo s 71:60.

VATERPOLO

Jugoslavija A — Jugoslavija B 5:4 (3:2)

Na prvenstvu v vaterpolu, ki se je odvijalo v Posarju in tretja v Nemčiji.

S SEJE OLO CELJE

Regulacija Savinje napreduje

Sprejet predlog o volitvah novih odbornikov — Dela na sedmi etapi regulacije Savinje bodo stala 530 milijonov — OLO prevzel skrb za geološka raziskovanja

Celje, 20. junija — Okrajni zbor in Zbor proizvajalcev OLO Celje sta imela danes skupno sejo, na kateri so obravnavali kar dvajset poročil o delu različnih uprav, komisij in odborov.

O pripravah za snovanje novih občin v celjskem okraju je zavrnil odločitvi predsednika okrajnega iniciativnega odbora tovarna Simoniča poročilo predsednika OLO Celje Riko Jerman. Ko je seznanil odbornike z dokončno krajevno razmejitev med bodočimi občinami ter še nekaterimi drugimi vprašanji, je predlagal skupščini, naj v okraju Celje (skupaj s priključenim šostanjim okrajem) izvolijo v nov OLO 70 odbornikov okrajnega zbora in 70 odbornikov Zbora proizvajalcev. Predlog so sprejeli. Potem bodo na dosedanjem območju celjskega okraja izvolili v Okrajni zbor 57 odbornikov, v Zbor proizvajalcev pa 63 odbornikov, vsem ko bodo na območju sedanjega šostanskega okraja izvolili 12 in 7 odbornikov. V Okrajni zbor bo izvoljen po en odbornik na vsaki 2650 prebivalcev, v Zbor proizvajalcev pa po en odbornik na 502 industrijska proizvajalca in po en odbornik na vsaki 6336 kmečkih proizvajalcev.

Ključ za volitve odbornikov obeh proizvodnih skupin Zbora proizvajalcev je višina družbenega produkta.

Ljudski odbori novih občin v celjskem okraju bodo imeli naslednje število odbornikov: Celje 50, Šostanj 40, Zalec 40, Slovenske Konjice 35, Mozirje 35, Sentjur 35, Laško 30, Smarje 30, Kozje 25, Rogaska Slatina 25, Vojnik 25, Vrnsko 19 in Planina 15 odbornikov. Novo vodstvo bodo izvolili v vseh občinah, razen v Vranskem in na Planini.

Dela na regulaciji Savinje v Celju uspešno napredujejo. Šesta etapa regulacije bo letos končana. S tem v zvezi bo Republiška uprava za ceste prihodnje leto zgradila novo cesto mimo kolodvorja in nov železobetonski most čez Savinjo. Posamezni investitorji bodo dela končali kot določa predvideni načrt. Po tem bo sledilo delo na sedmi etapi regulacije Savinje, ki bo trajala dve leti, stroški za to pa bodo znašali 530 milijonov din. V tej etapi bo regulirana rečna struga v dolžini

2 km. Sele potem bo konec nevarnosti poplavnih katastrof.

Ker območje celjskega okraja doslej še ni načrtno geološko raziskano, je OLO Celje prevzel skrb za temeljita raziskovalna dela. V tem okviru ima prednost področje Kozjanskega, kjer so raziskave že v teku. Geološke raziskave so dale nekaj zadovoljivih uspehov, ki potrjujejo, da so v območju okraja velike zaloge nekovinskih mineralov. Ponekod le-te izkoriščajo v manjšem obsegu. Zlasti veliko obetajo nahajališča bentonita, aktivne glin, barita, livarskega peska, belega pohorskega marmora, boksita in še nekaterih drugih sestavin.

Med drugim je skupščina na današnjem zasedanju dala jamstvo za najetje obratnih kreditov tistim podjetjem in obratom, ki bodo letos povečala proizvodnjo.

Zaradi obilice raznih poročil o obsežnega dnevnega reda, odborniki niso dovolj aktivno sodelovali v razpravah.

F. K.

Jeseniška osnovna šola v škripcih

Učencev bo v novem šolskem letu precej več, prostorov pa manj kot letos

Osnovna šola na Jesenicah je imela v letošnjem šolskem letu 18 oddelkov. Vsi ti oddelki niso imeli prostora v poslopju osnovne šole, čeprav je potekal pouk v treh dnevnih izmenah, temveč so morali štirje oddelki gostovati v gimnaziji. Na posameznega učenca je odpadlo komaj 0,43 m² učniškega prostora. Takšna prenatrpanost škoduje zdravju otrok in zmanjšuje učne uspehe.

Problem šolskih prostorov, ki je bil že letos skrajno težaven, se bo po počitnicah, s pričekom novega šolskega leta, še občutneje zaostri. Samo v mestu bo v osnovni šoli 72 otrok več kot lani (na posameznega učenca bo prišlo le še 0,38 m² prostora), v celotni občini pa okrog 250 otrok več. Jeseniška osnovna šola bo imela 20 oddelkov, torej dva več kot lani, hkrati pa bo morala umak-

niti štiri oddelke iz gimnazijskega poslopja, ker je tudi gimnazija v stiski za prostore. Medtem ko je zdaj prišlo v gimnaziji 0,77 m² prostora na posameznega dijaka, bo zaradi povečanega števila dijakov odpadlo v prihodnjem šolskem letu na vsakega le še 0,70 m². Osnovna šola torej ne bo mogla spraviti vseh oddelkov pod streho, čeprav bo v vseh učilnicah pouk v treh dnevnih izmenah. Nastaja torej resna nevarnost, da nad 200 otrok ne bo moglo obiskovati pouka. Ta problem je nujno treba rešiti, toda kako?

V nekdanjem šolskem poslopju je postaja Ljudske milice. Ta bi se rada izselila v hišo na Gospodarski cesti št. 3, od koder pa je treba izseliti nekaj strank. Le-tam bi lahko preskrbeli stanovanje, če bi dogradili stanovanjski blok na Plavžu. Tako bi mogli namestiti nekaj šolskih oddelkov v nekdanje šolske poslopje, v katerem je sedaj postaja Ljudske milice in problem bi bil za nekaj let rešen, čeprav zasilno.

Toda težava je v tem, ker je zmanjkalo sredstev za dograditev stanovanjskega bloka na Plavžu. V ta namen bi bilo potrebno še okrog 20.000.000 din, ki pa jih Ljudski odbor mestne občine nima, zato rešitev še išče.

M. Z.

Z občnega zbora žena zadružnic v Kranju

Okrajna odbora žena zadružnic radovljskega in kranjskega okraja sta se na nedeljskem občnem zboru v Kranju združila. Ob tej priložnosti so se navzoče žene-zadružnice pogovorile o delu in problemih v združenju. Ko so delegatke razpravljale o vrtinarstvu, perutinarstvu, mlekarstvu in o drugem, so ugotovile, da se imel precej uspeha pri perutinarstvu. Zenskam-zadružnicam je zlasti uspelo vzbuditi med gospodinjami zanimanje za rejo štajerskih kokoši. Potem so se pogovorile tudi o težjih, ki jih bodo organizirale. Menile so, da bo treba organizirati tečaje za konserviranje sadja in zelenjave še poleti, tako da bodo ženske lahko pridobile znanje je praktično uporabljale, ko se bo treba jeseni preskrbeti za zimo.

V.

Prometne nesreče

Prekleto nedeljo je bilo lepo, sončno in toplo vreme, zato je bilo na cestah več motornih vozil kot običajno, pa tudi prometnih nezgod je bilo sorazmerno precej, saj jih je bilo samo na ljubljanskem področju sedem.

Prva prometna nezgoda se je pripetila že pred 7. uro zjutraj na cesti iz Save proti Litiji. Mirko Brvar je vozil lakši tovorni avtomobil, ni pa imel niti voznega dovoljenja, niti dovolj izkušnje za upravljanje z vozilom. Tako na nekem ovinku ni pravočasno odvil krmila v desno in je avtomobil zdrknul po pobočju navzdol ter se ustavil tik pred strugo Save ob nekem drevesu. Poškodovan ni bil nihče, ker so ljudje iz avtomobila pravočasno poskakali. Na avtomobilu je približno za 10.000 din škoda.

Kmalu zatem je na Trzanski cesti v Ljubljani nek motorist podrl starejšo žensko, ki je bila gluhonema in zelo krakovidna. Motorist se je ženske, ki je vitem prečkala cesto, hotel poslušljivo, toda zjutraj igral v škofljo pred motor in nesreča je bila neizogibna; motorist jo je podrl. Dobil je pretres močan in so jo prepeljali v bolnišnico.

Ob istem času sta v Mostah pri Komendi trčila dva motorista. Nesrečo je zakrivil motorist Bohinje, ki je močno rezal ovinek ter se zato zaletil v motorista Meršeta, ki je bil pri tem teže telesno poškodovan. Prepeljali so ga v bolnišnico. Bohinje je dobil lažje poškodbe.

Ostale štiri nezgode so se zgodile že proti večeru. Ena se je pripetila v Rožni dolini, ko motorist ni upo-

števal desnega pravila in se je zaletil v neko kolesarko. Na vogalu Povšetove in Tomsičeve ulice se je prav tako motorist zaletil v osebnih avto, ker tudi ni upošteval desnega pravila, pa tudi avto ni bil pravilno razsvetljen. — Na Trzanski cesti se je splašil konj in poškodoval dvokolo nek kolesarki. Četrto prometno nezgodo pa je povzročilo nepravilno delovanje motornega kolesa; motorist se je prevrnil, vendar je ostal nepoškodovan.

Spet požar zaradi ne previdnosti staršev

V petek popoldne se je pokazal rdeč petelin na strehi gospodarskih poslopj Stanka Zoreta v Rožah 12 pri Trebelnem. Zgoraj je kozolet, hlev, kašča in šupa z orodjem, živino pa so, razen prašičev, še utegnili rešiti. Kakor so ugotovili, se je 6-letni poslušnik, sin Drago zjutraj igral z malo starejšim bratom s skatlo vžigalic in hotel natiščiti glavice vžigalice v desko, da bi v grč počele. Ko je brat odšel v šolo, je hotel najprej poizkusiti, če bi vžigalice gorele. Odšel je v hišo, kjer je na mizi našel vžigalice in nato v šupi eno prižgal. Ko ga je plamenček spelal v prst, je vžigalice spustil na tla, kakor je bilo v hipu vse v plamenih. Po dežanju je zbežal k struji v Bogneno vas, ker se je bal iti domov. — Škoda je približno 800.000 din. vsa poslopja s hišo vred pa so bila zavarovana komaj za pol milijona din.

KULTURNI OBZORNIK

S POTI PO ITALIJI

KO ZA KATEDRI NI BILO PROFESORJEV

ZAPISKI O DRAMI, V KATERI NASTOPA 1.090.000 IGRALCEV IN ŠE MNOGO ZINTERESIRANIH LJUDI

Rim, junija
Zdajo so tudi v Italiji učilnice prazne. V klopih ni dijakov, za katedri ni profesorjev. Začele so se počitnice. Prazne učilnice in profesorske zbornice ne morejo ničesar povedati o drami — vidni in nevidni — ki se je odigrala ravno proti koncu tega šolskega leta, pa tudi poprej. Prizorišče te drame so bile učilnice in šole, nastopali so profesorji, njihovi dijaki in starši le-teh.

Dne 28. maja za katedri ni bilo profesorjev. Dijaki so prišli v šolo — v Rimu, Milanu, Neaplju, v slehernem italijanskem mestu... Čakali so. Zaman. Potem so pobrali svoje knjige in zvezke ter odšli. Sedli so v park ali pa se sprehajali po ulicah ter hrupno razpravljali o tem, ali jim bodo priznali leto tudi brez zaključnih izpitov, čeprav profesorjev ni bilo v šolo niti 28. maja niti 2. aprila niti 2. maja. Profesorji so namreč stavkali.

»Ali bodo tudi vas kaznovali?«

Aprila se je v neki rimski gimnaziji zgodilo tole: neka dijakinja je vprašala svojo profesorico matematike, ki je že dolgo vrsto let učila na šoli, ali drži, da bodo profesorje kaznovali — kakor pišejo časniki — zato, ker ne prihajajo v šolo, kakor kaznu-

plač čez poletje, med počitnicami, kakor tudi glede sprejema v službo ob vsakem novem šolskem letu. (Na nekem natečaju za 138 gimnazijskih predavateljev italijanske književnosti, latinščine in zgodovine, so jih zmed 5000 sodelujočih le 149 pripustili k ustnemu izpitu, od tega pa so jih sprejeli v službo — 50. Na natečajih za predavatelje nižjih strokovnih šol, ki jih je prosvetno ministrstvo razpisalo od 1945 do 1952, je bilo za 8743 mest — 139.724 ponudb. Sprejeli so le 6,5% celotnega števila kandida-tov.)

Vsakdanje profesorske tegobe

Iz vrst učnega osebja je stalno slišati pritožbe na račun njihovega gospodarskega položaja.

»V očeh naših dijakov smo mi ne samo bitja, bogata z znanjem,

čaj učnega osebja neki profesor. Toda to še ni vse.

Ni slučajno, da poudarjajo, da gre sploh za problem šole, ki je bila, kakor često trdijo, v delu javnosti, za vseh italijanskih vlad v teh 50 in več letih dvajsetega stoletja samo »svinčna krogla, obesena državi okoli vratu«. Šolske probleme so redkokdaj temeljiteje obravnavali.

Posredovanje predsednika republike

Razgovori med predstavniki Solske fronte in državne uprave niso obrodili kakih večjih sadov. O zahtevah profesorjev je razpravljala 26. maja tudi vlada. Presodila je, da je v skladu s sklepi parlamenta storila vse, kar je mogla, da bi izboljšala položaj vseh državnih uslužbencev — včetrši tudi srednješolske profesorje — in sicer od 1. julija 1956 dalje, ko bodo objektivne okoliščine in gospodarski položaj države to dovolili. Takošnje zvišanje plač bi negativno vplivalo na trg. Čeprav je izrazila željo, da bo »smisel za odgovornost prišel do izraza in da do napovedane stavke ne bo prišlo«, si je vlada vendarle pridržala pravico, da stori potrebne ukrepe, s katerimi bi zaključili šolsko leto v predvidenem roku. Prosvetnega ministra Erminija so pooblastili, da lahko zaščiti profesorje, ki ne mislijo stavkati in da lahko odstavi tiste ravnatelje, ki bi sodelovali v stavki in tako onemogočili normalni pouk.

Profesorji so obdoličili vlado, da namerava prekršiti njihove osnovne ustavne pravice, da jim grozi... Zato so 28. maja sklenili stavkati za nedoločen čas. Stavkalo je 80 do 85 in celo 90 do 95% profesorjev in ravnateljev srednjih šol. Javnost je bila vznemirjena, dijake in njihove starše je zajela negotovost. To je trajalo do 1. junija, ko je Solska fronta sklenila, da bodo nehali stavkati. Ni dvoma, da je pri tem igralo zelo važno vlogo osebno posredovanje predsednika republike Gronchia, ki je 4. junija sprejel delegacijo profesorjev. O sadovih razgovorov ni bilo moč veliko zvedeti. Rečeno je bilo samo, da so bili delegati zelo zadovoljni.

Stavko so prenehali, ne pa tudi agitacijo, ki jo nadaljujejo tudi čez poletje, vse do začetka šolskega leta. Šolske krize torej še niso odstranili z dnevnega reda.

Vanja Kraljevič

»France Marolt« v Križankah

DREVI BO NA III. LJUBLJANSKEM FESTIVALU VEČER SLOVENSkih LJUDSKih PLESOV

Jugoslavija je zanimiva in privlačna za tuje ne samo zaradi raznolikih naravnih lepot, marveč tudi zaradi svoje etnografske silovitosti. Ni se dežele v Evropi, ki bi se mogla meriti z njo v krasi narodnih noš, predvsem pa v edovitem žaru in izraznem bogastvu ljudskih plesov. Saj so jugoslovanske plesne skupine na številnih turnejah po zahodni Evropi dosegle tako uspehe in mednarodna priznanja, da štejejo naše ljudske plesne med najlepše na svetu. Zato je bila odlična zamisel zavoda »Ljubljanski festivali«, da v svoj letošnji program vrstijo najznačilnejše in najlepše jugoslovanske plesne iz vseh pokrajin naše domovine.

Imeli smo že priliko videti in občudovati nenavadno lepoto, silovitost in neverjetno izrazno silo srbskih, črnogorskih, vojvodinskih, sremskih in vslaskih narodnih plesov, ki nam jih je posredoval folklorno-plesni ansambel »Kolo« iz Beograda. »Lado« iz Zagreba nam bo predvajal hrvatske, slavonske, dalmatinske in bosanske, »Tanez« iz Skoplja pa makedonske, šiptarske in turške narodne plesne. Nič manj pa ne bodo vzbudili našega zanimanja slovenski ljudski plesi, s katerimi bo danes zvečer v letnem gledališču v Križankah nastopila

Akademski folklorno-plesna skupina »France Marolt«.

Skupina nosi ime zaslužnega raziskovalca, organizatorja in propagatorja slovenske ljudske glasbene in plesne kulture. Prerano umrl France Marolt se je na razne načine trudil zainteresirati javnost za to našo bogato narodno dediščino, ki se je pod najrazličnejšimi zgodovinskimi in socialnimi vplivi spreminjala, a ostala živa med našim ljudstvom. Že leta 1935 je organiziral »Koroški dan«. Rojak iz Zilje in Rožna so v ljubljanski predvalji »Stehtanje«. »Rej pod lipco« in ziljsko svatbo, naslednje leto pa so Belokranjci vodili Zelenega Jurja, zaplesali črnogorske Kolo-most-Robčeve Kurji boj-Turn. Leta 1939 je v okviru Mariborskega tedna pripravil plesni festival. Podoželeški folklorne skupine so uprizorile večino ohranjenih prizorov in plesov. Nastop je v ljudskih množicah dvignil kulturno in narodno samozavest; prav takrat, ko so se Hitlerjeve čete pripravljale, da zaslužijo evropske narode.

Da bi obrnilo slovenskemu narodu njegov pristni folklor, ki se je že začel malčiti pod vplivom mešanjskih družinskih plesov in izgubljati svoje slovno pristanost, je kot ravnatelj Glasbeno-narodopisnega instituta pod okriljem tega zavoda ustanovil in organiziral strokovno folklorno skupino, ki jo je vodil do svoje smrti. Od tedaj je skupina služila neposredno Institutovemu preučevanju in raziskovanju.

Skupina, ki je prvič javno nastopila že 22. julija 1945, izvaja najrazličnejše plesne Koroške, Štajerske, Gorenjske, Bele krajine, Prekmurja, Primorja, Beneške Slovenije in Istre. Doslej je nastopila že nad 100-krat v različnih krajih Slovenije in vseh večjih jugoslovanskih mestih. Ponesla je je lepoto naših narodnih plesov tudi preko političnih meja naše domovine. Žela je priznanje v Münchenu, zlasti pa je v Trstu navdušila ne samo slovensko, temveč tudi italijansko občinstvo. Letos je v februarju nastopila s plesnima skupinama iz Furlanije in Celovca in bila ocenjena kot najboljša. Na podlagi tega uspeha je bila povabljena na turnejo po Avstriji, ki bo nastopila konec avgusta, ko se vrne z gostovanja v Franciji.

Prepričani smo, da bo kulturna Ljubljana tudi drevi napolnila avditorij festivalnega gledališča v Križankah ter dala akademski folklorno-plesni skupini, ki praznuje desletnico svojega plodovitega in uspešnega dela, zasluženo priznanje.

Veselin Stajkov (Bolgarija): Sestanek gozdarjev, 1952, lesorez

Najboljši vajenci kranjskega okraja nagajeni

Obrtna zbornica kranjskega okraja je v nedeljo sprejela 34 najboljših vajencev iz vseh sedmih vajenskih šol kranjskega okraja. Sprejem je bil v okviru dneva vajencev. Najboljši vajenci so si najprej ogledali »Iskro« kakor jim je Obrtna zbornica po skupnem kosilu podelila knjižne nagrade.

Pred dnevi je bilo v Kranju strokovno predavanje, ki ga je organiziral sadjarski odbor OZZ. Udeležilo se ga je precej sadjarjev in vrtnarjev.

V muzejskih prostorih v Kranju je bila odprta razstava sodobne jugoslovanske grafike. Zastopanih je 36 avtorjev. Razstava bo odprta do 1. julija.

RUDARJI KANIŽARICE pred dvojnim praznikom

Odkar so lani uredili prejšnje nezdrave razmere v upravi rudnika in vodstvu sindikalne podružnice, so belokranjski rudarji v Kanižarici pri Črnomlju začeli znova dosegati lepe uspehe v proizvodnji, razvijanju in modernizaciji odkopov ter v dvigavanju življenjske ravni kolektiva. Poleg železolivarne in lovarne učil je rudnik Kanižarica med najboljšimi podjetji v črnogorskem okraju, saj je n. pr. presegel s planom predvideni dobiček v letu 1954 za 39 odstotkov. Urejena in boljše organizacija dela je pokazala vse prednosti, odstranjena trenja pa so kolektiv učvrstila in mu dala novega poleta.

3. julij, Dan rudarjev, bodo letos kanižarski rudarji združili s slovensko proslavo 10-letnice osvoboditve, čeprav so začeli kopati premoč že med vojni v osvobodjeni Beli krajini. Pripravljalni odbor je posvetil obema proslavam več pri-

Brezobzirnost do lastnih otrok

Peddesetletni krojač Edvard Steblovnik iz Sentilija pri Velenu je že pred leti razvezal s svojo prvo ženo. Njegov je zapustil tri nedoletne otroke: Zvonka, Edija in Zdravka. Za vzdrževanje treh otrok bi moral prispevati vsak mesec 3500 din. Naloženo obveznost je v redu izpolnjeval do konca leta 1953, po tem pa je prenehal plačevati preživnino. Steblovnik se je na vsaki vrtni poročil. Kmalu ga je žena vedno skrbelo, kako bo njegova bivša žena vzdrževala tri otroke, ter se je na vsaki vrtni poročil. Njegovi otroci so brezskrbno odnosu do lastnih otrok je moralo napraviti konec. Okrajno sodišče v Celju plačati bo moral zaostalo preživnino v znesku 4000 din, razen tega pa je bil obsojen na 4 mesece zapor, pogojno za dobrih dveh let. Slednja kazen ga bo najprej pripeljala do vestnejšega izpolnjevanja sodnih odlokov.

Včeraj na ljubljanski reševalni postaji

Franjo Golez, 47-letni knjigovodja iz Planine pri Kranju, si je pri zlonim levo nogo v koleno; zablil Bizant, 6-letni sin vrtarja, zablil pri Medvodah, si je pri padcu zlomil levo nogo nad sklopnim sklepom; Josipina Adamc, 45-letna poslušnica iz Velikih Lašč, je padla na voz ter si pri tem zlomila desno nogo v sklopnem sklepu; Franc Pavlin, 9-letni učenec iz Preske pri Medvodah, je padel s čevljev in si poškodoval desno roko v kometcu; Matko Jakše, 70-letno zanesbenico iz Trzanske ceste 23 je podrl avtomobil, ki ga pretres močan; Anton Ozim, 14-letni upokojenec iz Selnice ob Dražici, je padel po stopnicah in si zlomil desno nogo v kolku; Marko Matičič, delavec iz Kolfevega 64, si je pri padcu zlomil šestno in sedmo rebro na levi strani prsnega koša.

Lhote André (Ecole de Paris); Mornar, 1930, barvna litografija

DNE 19. JUNIJA SE JE Z LETALOM SMRTNO PONESREČIL
V FRANCIJI TOVARIS

BRANKO IVANUŠ

svetnik DSNZ LRS, rezervni podpolkovnik JLA, član ZKS
od leta 1941, nosilec Spomenice 1941, podpredsednik
Svetovne letalske zveze, predsednik Letalske zveze Slo-
venije, odlikovan z redom Bratstva in edinstva I. stopnje,
z Redom zasluge za narod II. stopnje, z Redom dela
II. stopnje in Redom hrabrosti

ZE V LETU 1941 JE BIL MED PRVIMI ORGANIZATORJI OSVO-
BODILNE FRONTE, KJER JE BIL POSEBNO ZNAN PO REVOLUCIO-
NARNEM DELU MED ŽELEZNICARJI. OD LETA 1944 DALJE JE BIL
MED VODILNIMI ORGANIZATORJI SLUŽBE DRŽAVNE VARNOSTI.
PRILJUBLJENEGA, ISKRENEGA IN ZVESTEGA TOVARISA TER
ORGANIZATORJA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU.

POSMRTNI OSTANKI DRAGEGA BRANKA BODO PREPELJANI
V LJUBLJANO. ČAS POGREBA BO OBJAVLJEN NAKNADNO.

DRŽAVNI SEKRETARIAT
ZA NOTRANJE ZADEVE LRS

Sporočamo žalostno vest, da se je
dne 19. t. m. smrtno ponesrečil tovariš

BRANKO IVANUŠ

član Glavnega odbora Ljudske tehnike
Slovenije in predsednik Letalske zveze
Slovenije ter podpredsednik Svetovne
letalske federacije

Neumornega sodelavca za tehnični
napredek bomo ohranili v trajnem
spominu

Glavni odbor Ljudske
tehnike Slovenije

Glavni odbor Letalske zveze Slovenije sporoča, da
se je z letalom smrtno ponesrečil

BRANKO IVANUŠ

predsednik Letalske zveze Slovenije, član Zveznega
odbora VSJ in podpredsednik Mednarodne letalske
organizacije (FAI)

Z njim smo izgubili našega najdražjega tovariša

Glavni odbor
LETALSKE ZVEZE SLOVENIJE

PREDAVANJA

Javno predavanje prirediteljske Akademije za glasbo, dne 21. junija 1955 ob 20. uri v mali dvorani Slovenske filharmonije. Predava Janko Grlic, absolvent VI. oddelka, seminar red. prof. dr. D. Cvetka. Tema: Zvlijenje in delo Gašparja Maška. Vstop prost. Vabljeni!

Slovensko kemijsko društvo in Kemični inštitut »Borisa Kidriča« SAZU v Ljubljani vjudno vabita zainteresirane na predavanju dr. I. G. C. Drydena, direktorja Kemijskega oddelka Britanskega združenja za raziskave in izrabo premoga v Leatherheadu. 1. predavanje: »Napredek kemije premoga« bo v četrtek, 23. junija, 2. predavanje: »Organizacija raziskav premoga v Veliki Britaniji« bo v petek, 24. junija. Predavanji bosta ob 18 v predavalnici Kemičnega inštituta »Borisa Kidriča«, Ljubljana, Hajdrihova ulica 19, v angleškem jeziku in bosta prevajani.

Slovensko zdravniško društvo vabi vse tovariše zdravnike in medicince višjih semestrov na Simposium o poliomielitisu, ki bo dne 22. junija 1955 ob 18 v predavalnici interne klinike v Ljubljani. Referenti: doc. dr. Milko Bedjanec: Uvod, Epidemiologija, patologija in terapija akutne faze poliomielitisa; akad. profesor dr. Boždan Breclj: Rehabilitacija po poliomielitisu; asist. dr. Drago Hočvar: Vprašanje pomoči pri ohromitvah dihanja; dr. Svetozar Kalčić: Epidemiografija poliomielitisa v LRS; asist. dr. Miha Lekar: Vakcinacija in prekuženost za poliomielitis v LRS; prof. dr. Ivan Marinkič: Diferencialna diagnostika poliomielitisa; asist. dr. Leo Matajc: Posebnosti poliomielitisa v zgodnjem detinstvu; dr. Dušan Vidmar: Poliomielitis-traheotomija in tonsilektomija. — Diskusija. — Sklepi in resolucija v zvezi z ousnovanjem respiracijskega centra v LRS.

DROBNI OGLASI

VIŠJI EKONOMIST z večletno prakso, govori francoško in nemško, ver-
zira v zunanje trgovinskem
poslovanju, z znanjem nabavnih
virov, ima stanovanje v centru
Beograda, šče zastopstvo tovarn
ali drugih podjetij. Ponudbe na
»Borbo«, Beograd, pod geslom
»Energicane«. 17 599

Izid natečaja za osnutek plakata
»10 let gradbeništva«. Pravočasno pri-
spelih osnutkov je 11. Prepozno pri-
speli osnutki s šifro »3955« se ni bil
upoštevani.

I. nagrada se ne podeli.
II. nagrada 20.000 din preme-
osnutek s šifro »DZOZ«, avtor Vir-
ljo Daria, Ljubljana, Livada 3.
III. nagrada 15.000 din preme-
osnutek s šifro »AI«, avtor Franc Ko-
naver, Ježica štev. 25.

3 odkupe po 5000 din preme-
osnutki s šiframi:
»123301«, avtor Franc Sedel, Ljub-
ljana, Železnikarjeva ul. 5;
»GGG«, avtor Franc Velkavrh,
Ljubljana, Tržaška cesta 23;
»25555«, avtorja Niko Zupa in Vir-
do Sedel, Ljubljana, Zupancjeva ul.

Glede izbire plakata za tisk, bo
izdal odbor za razstavo svojo odločbo
naknadno.
Osnutki bodo razstavljeni za jav-
nost v pisarni Društva gradbenih
inženirjev in tehnikov Erjavčeva ul.
soba 1 od 8-11 in 17-19. Prav tam
dobe avtorji izplačane nagrade in od-
kupe ter podrobne podatke o delu.
Natečajna komisija

Umrlji so v Ljubljani

Jera Boltežar, gospodinja. Pogreb
bo danes ob 15.30 na Zalah.
Vesna Rožič, otrok. Pogreb bo
danes ob 16. uri na Zalah.
Rozalija Bukovec, druž. upokojen-
ka. Pogreb bo danes ob 16.30 na Zalah.
Franc Dolinšek, upokojenec. Pogreb
bo danes ob 17. ur na Zalah.

Sporočamo žalostno vest, da
je dotrpel v 63. letu starosti
naš dragi papa in stari očka

RUDOLF KOVAČIČ

Pogreb dragega pokojnika
bo v sredo 22. junija 1955 ob
17. uri iz Nikolskeje mrliške
vežice na Zalah.

Žalujoci: hčerka Rudolfina por.
Kessler, zet Jože, vnukinja Mar-
janca in Magdalena in ostalo
sorodstvo.

Ljubljana, 20. junija 1955.

UMRLA JE NAŠA SRČNO DOBRA MAMA, STARA
MAMA IN NONICA

JUSTINA GOSLAR roj. VUGA

NA ZADNJI POTI JO BOMO SPREMILI V TOREK,
DNE 21. JUNIJA 1955 OB 17.30
IZPRED FRANČIŠKOVE MRLIŠKE VEŽE NA ZALAH
NA POKOPALIŠČE.

ŽALUJOČA SINOVA BRANKO IN EGON
TER OSTALO SORODSTVO

DNEVNE NOVICE

III. LJUBLJANSKI FESTIVAL

OD 11. JUNIJA DO 14. JULIJA

11. JUNIJA OB 20: Emile Zola: »Therese Raquin«. Drama v 3 dejanjih. Dramatizacija Marcelle Maurette. Prva repriza Eksperimentalnega gledališča v Viteški dvorani in Križankah. Prvi polzkuš gledališča v krogu v okviru III. Ljubljanskega festivala. Podprimo nova iskanja v slovenskem gledališkem življenju.

11. JUNIJA OB 20.30: Večer slovenskih ljudskih plesov z izbranimi, delno novim sporedom. Sodeluje akademska folklorno plesna skupina »France Marolt«, ki je žela tudi na svojih turnejah v inozemstvu lepe uspehe in priznanja. Prireditev bo v novem letnem gledališču v Križankah.

Pripominjamo, da so vstopnice za obe predstavi še na razpolago v festivalni blagajni v Križankah od 9-12 in 17-20.30. Občinstvo opozarjamo, da bodo najdene predmete dobili obiskovalci festivalnih prireditev v festivalni blagajni v Križankah.

Kdor je prezkusil »FLEX«, ve, da je FLEX res kvalitetno sredstvo za čiščenje vseh vrst maslnih madežev, mila itd. Dobi se v vseh trgovinah.

»JELA« kopalna sol ima čudovit učinek na tvoje telo. Krepi živce, desinficira in kakor prerajen si po kopeli z »JELA« soljo.

KONCERTI

Glasbena šola Ljubljana priredi danes 21. junija ob 20.15 v veliki filharmonični dvorani sklepno (orkestralno) produkcijo. Dirigent prof. Vinko Susteršič.

Čestitke

Dr. med. univ. Nasti Mihevc iz Ljubljane h končanemu študiju iskreno čestitajo prijatelji!

Novoporočencema Sočavec Olgi in Miškovič Dragiši iskreno čestitamo in jima želimo obilo sreče na njuni novi življenjski poti rodbine: Sublic, Piric in Klopčič.

GLEDALIŠČA

DRAMA
Torek, 21. jun. ob 15.30: Marjetica in zdravniki studenček. Plesna pantomima. Uprizori pionirski odred »Otona Zupančiča« šole Vrtača. ob 20: Matkovič: Na koncu poti. Abonma D. (Neda) — Duša Počkajeva, Zarko — Andrej Kurent, Richard — Jože Zupan, Puceljsky — Aleksander Valič.)

Sreda, 22. jun. ob 20: Gaßworthy: Okna. Abonma H.

OPERA

Torek, 21. jun. ob 20: Wolf-Ferrari: Štirje grobljani. Abonma red G. Sreda, 22. jun. ob 20: Mozart: Don Juan. Abonma red B.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Sreda, 22. jun. ob 20: Anouilh: Colomba. Premiera. Izven. Cetrtak, 23. jun. ob 20: Anouilh: Colomba. Red Cetrtak. Vstopnice so tudi v prodaji.

Jutri v sredo bo zadnja premiera v sezoni 1954-55. Uprizorjena bo Anouilhova »Colomba«. Delo je zreziral kot gost Ciril Debevec, scena Ing. Ivan Pengov, kostumi Nada Souvanova. Naslovno vlogo igra Iva Zupančičeva, v vlogi Alexandre pa gostuje ga. Sava Severjeva. V večjih vlogah igrajo še: Franek Trefalt, Janez Presetnik, Danilo Bezlaj, Jože Lončina, Janez Albreht, Franc Prus, Ruša Bojčeva.

Protiperonosna služba

POROČILO ZA DNE 20. JUNIJA 1955
Srednje dnevne temperature so se večerj gibale med 19 in 22 stopinj. Padavin v vinorodnih predelih Slovenije ni bilo.

Napovedi: Opozarjamo vinogradnike v okolici Sežane in Tomaja, da pričnejo z drugim škropljenjem takoj po prvem dežju. Zaenkrat pa še ni nevarnosti.

Svetujemo vinogradnikom Dolenske in Štajerske, naj ne škroplijo po nepotrebnem svoje vinograde. Za omenjene predele še ni nobene nevarnosti. Čas drugega škropljenja bomo pravočasno objavili.

Uprava hidrometeor. službe in Kmetijski inštitut

RADIO LJUBLJANA

DNEVNI SPORED ZA TOREK, 21. JUNIJA 1955

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) vmes ob 5.30 Pregled tiska — 6.35 Slovenske narodne pesmi — 7.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 7.30 Gospodinjski nasveti — 7.40-8.00 Zabavna glasba — 12.00 Opoldanski koncert lahke glasbe — 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.00 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: O vzroji velikocvetne krizanteme — 13.10 Glasbeni mozaike (pester spored opreme in solistične glasbe) — 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike: Arheološko delo celjskega muzeja po osvoboditvi — 14.40 Domovinske pesmi poje moški zbor DPD »Slava Klavora« iz Maribora p. v. Rajka Sikoška — 15.15 Zeleni ste — poslušajte! — 16.00 Utrinki iz literature — Katherine Mansfield: Silke — 16.30 V svetu opernih melodij — 17.15 Plesna glasba, vmes reklame — 18.00 Zdravstveni nasveti — 18.10 Poje Ljubljanski komorni zbor. p. v. Mlika Skoberneta — 18.30 Sportni tednik — 19.00 Zabavna glasba — 19.20 Radijski dnevnik — 20.00 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi izvajajo zbori, ansambli in solisti — 20.30 Tedenski notranje-politični pregled — 20.40 J. Brahms: Ljubezenske pesmi — valčki za štiri glasove in klavir štirinotno — 21.00 Radijska igra — Dino Pagnetti: Njune nedelje (prva izvedba) — 22.15-23.00 Zaplešimo (plesna glasba) — 23.00-24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

VESTI IZ MARIBORA

DEŽURNA LEKARNA

Torek, 21. jun.: lekarna »Center«, Gošp. ul. 12.
Sreda, 22. jun.: lekarna »Tabor«, Trg Revolucije 3.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Torek, 21. jun. ob 20: Serment: Marmouret. Red B.

Abonante gledališča prosimo, da poravnajo zapadle obroke najkasneje do 3. julija t. l.

Direkcija Opere v Mariboru bo tudi letos priredila pevsko tekmovanje, na katerem lahko sodelujejo vsi, ki znajo peti in to amatirski in profesionalni pevci, ki bodo za uspele nastope tudi nagrajeni in v kolikor zahtevajo potrebe po izpopolnitvi opernega kadra nekateri tudi povabljeni za sodelovanje v Operi.

Pevsko tekmovanje bo v nedeljo 3. julija, in sicer predtekmovanje dopoldne ob 9. uri, glavno tekmovanje, ki bo tudi za javnost, pa ob 11. uri dopoldne, ko bodo razdeljene tudi nagrade.

Stroške tekmovanja nosijo tekmovalci sami.

Vsi lepi glasovi vabljeni!

Direkcija Opere Maribor

Direkcija Opere v Mariboru razpisuje avdicijo za operni zbor, in sicer za vse glasove. Avdicija bo v četrtek 23. junija ob 12. uri v Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru. Interesenti naj se omenjenega dne zglase v gledališču v Slovenski ulici 27. Stroške potovanja nosijo prijavitelci sami. — Direkcija Opere Maribor

TOBAČNA TOVARNA

V LJUBLJANI

sprejme v delovno razmerje

2 absolventki Ekonomskega tehnikuma

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. — Interesentke naj se zglase v upravi Tobačne tovarne v Ljubljani.

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

LJUBLJANA - TITOVA 59

OGLEJTE SI
I. TURISTIČNO
RAZSTAVO
OD 2. DO 14. JULIJA 1955

KINO »UNION«

Premiera jugoslovanskega filma

»ONADVA«

Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

Ameriški film

Gospa Miniver

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 20. V glavni vlogi G. Garson. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »SLOGA«: danski film: »Spet

sva tu«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10. uri je matineja istega filma. V glavni vlogi: Pat in Patachon.

Predprodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14. ure dalje, za matinejo pa od 9. ure dalje.

KINO »SOCA«: sovjetski barvni film: »Zvesti tovariši«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavnih vlogah V. Merkurev in B. Cirkov. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 15 dalje.

LETNI KINO »BEŽIGRAD«: danski film »Spet sva tu«. Brez tednika. Predstava ob 20.45.

LETNI KINO »DOM JLA«: amer. film: »Gospa Miniver«. Tednik. Predstava ob 20.30.

Prodaja vstopnic v obeh letnih kinematografih uro pred pričetkom predstave.

KINO »LITOSTROJ«: ameriški film: »Kapitan Kidd«. Predstava ob 20.

Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. Danes zadnjikrat!

JESENICE »RADIO«: angleški film: »Obrni ključ počasi«. Predstavi ob 15 in 20.

»PLAVZ«: francoski film: »Karnavale«. Predstavi ob 18 in 20.

LETNI KINO »SVOBODA«: italijan. film: »Človek iz sanj«. Predstava ob 20. Zvezje z vlak: so ugodne.

CELJE »UNION«: angl. film: »Imel sem sedem hčer«. Predstavi ob 18 in 20.

»DOM«: francoski film: »Prepovedan sad«. Predstavi ob 18 in 20.15.

KRANJ »STORŽIC«: ameriški film: »River Street 99«. Predstava ob 16, 18 in 20.

LETNI KINO »PARTIZAN«: amer. barvni film: »Tri ljubezenske zgodbe«. V glavni vlogi James Mason, Leslie Caron, Kirk Douglas, Pier Angeli in Farley Granger. Predstava ob 20.30.

KINO »TRIGLAV«

Angleški barvni film

»Doktor v hiši«

Tednik. V glavni vlogi: Dirk Bogarde, Muriel Pavlow in Kenneth More. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17. ure dalje.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški film

»Beneški tat«

v glavni vlogi Maria Montez, Paul Christian in Massimo Serato. Režija John Brahm. Predfilm: »Poplava«. Predstava ob 16, 18 in 20. Predprodaja vstopnic od 14 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

»BEOGRAD«

PODJETJE ZA PROMET S TEHNIČNIM BLAGOM NA DEBELO

Beograd - Jevrejska 32

TELEFONI: 26-491, 23-398, 23-664; BRZOJAVI: TEHRAD, Beograd, poštni predal 103

Ima na zalogi veliko izbiro:

- fluorescenčnih armatur za zunanjo in notranjo razsvetljavo, izdelek »OBOD« Cetinje v licenci A.C.E.C., »ELEKTROKOVINE« Maribor v licenci »PHILIPHS« in Radio industrije Zagreb
- enofazne števec za 5 in 10 Amperov
- elektromotorje vseh vrst in jakosti izdelek »RADE KONČAR«, Zagreb
- ves potrebni instalacijski material za nizko in visoko napetost
- opremo za transformatorske postaje ter elektrifikacijo vasi

»BEOGRAD« PODJETJE ZA PROMET S TEHNIČNIM BLAGOM NA DEBELO

je registrirano za uvoz in izvoz vseh vrst strojev, orodij, delov in električnega materiala. — Zahtevajte neobvezne ponudbe. — Prodajamo po najnižjih dnevnih cenah — franco naloženo v vagon.

971

ŽELEZARNA ILIJAŠ

ILIJAŠ PRI SARAJEVU

Potrebuje:

- glavnega inženirja za elektrotopilnico (metalurg ali kemik z metalurško prakso) s 15-letno prakso
- glavnega inženirja za livarno (metalurg ali strojni inženir s prakso v livarnah) s 15-letno prakso
- glavnega inženirja za električne naprave s 15-letno prakso

Za dograditev posameznih obratov kakor tudi za proizvodnjo: inženirje:

- 3 metalurge, 4 strojne, 2 elektro-inženirja, 2 gradbena ter 2 kemika ali tehnologa. Zaželena nad 3-letna praksa tehnike:
- 2 metalurška, 4 strojne, 4 elektro-tehnike, 4 gradbene in 2 kemika. Zaželena nad 3-letna prakso

visokokvalificirane delavce:

8 električarjev, 10 kličučavničarjev in 6 strugarjev

2 diplomirana ekonomista

za gospodarsko-računsko in komercialno službo. Zaželena nad 5-letna praksa

10 uslužbencev

s končano srednjo ekonomsko šolo za gospodarsko-računsko in komercialno službo, z najmanj 3-letno prakso

Plača po tarifnem pravilniku ali sporazumu. Stanovanja za samce zagotovljena. Družinska stanovanja so zagotovljena doslej samo za tehnične kadre. Ponudbe z opisom šolskih kvalifikacij, dosedanje prakse in drugim pošljite do 10. julija 1955 na naslov: ŽELEZARNA ILIJAŠ — pošta Podlugovi.

2277

»SVILA« — MARIBOR

sprejme:

strojnega tehnika

majšega, absolventa srednje tehnične šole (strojnega odseka)

Interesenti, ki imajo veselje do pogona in energetike, naj se obrnejo na upravo »SVILA«, Maribor-Pobrežje

M-332

UPRAVA ZA INVESTICIJONA IZGRADBA NA NR MAKEDONIJA

RAZPISUJE

PRVO JAVNO LICITACIJO

za rekonstrukcijo ceste števil. 503 Strumica—Radoviš—Štip od kilometra 29 + 200 do kilometra 39 + 060. Proračunska vrednost del znaša 252.000.000 dinarjev.

ROK DOGRADITVE JE 30. NOVEMBER 1955.

Licitacija bo 25. junija ob 11. uri v prostorih uprave.

Licitanti morajo predložiti razen ponudbe še kavcijo v znesku 2 % od vrednosti del, pisмено izjavo, da so jim znani splošni pogoji, seznam mehanizacije in kadrov ter višino koeficienta za nepredvidena dela.

ELABORAT JE NA VPOGLED VSAK DELAVNIK OD 10. DO 12. URE.

966

ATOM je izredno majhen

Sestavljen je iz jedra in obloge elektronov

Naslednja vrsta člankov bo zajela nekatera temeljna vprašanja jedrske energije, obravnava s čisto fizikalnega in znanstvenega gledišča. Da bi bili članki čim razumljivejši širšemu krogu bralcev, bova v prvih dveh nastajevanjih obravnavala temeljne pojave v tako imenovanem mikrokozmosu, svetu v malem.

Ze zdavnaj je bilo ugotovljeno, da snov ni kontinualna, marveč da je sestavljena iz izredno majhnih delcev. Nekoč so menili, da je sestavljena iz tako imenovanih elementarnih delcev, ki so nedeljivi. Zdaj so sicer znani delci, ki so skupni za vso snov, vendar pa je vprašanje njihove elementarnosti v pravem pomenu te besede še zmeraj odprto.

Razumljivo je, da pripisujemo elementarnost osnovnim delcem, v katerih se pojavljajo posamezne kemijske prvine. Ker poznamo

samo 92 kemijskih prvin, kakor so vodik, železo itd. poznamo tudi 92 vrst osnovnih delcev snovi, ki jih imenujemo atome, to se pravi nedeljive. S spojitvijo različnih atomov nastanejo molekule, osnovni delci sestavljene snovi oziroma osnovni delci kemijskih spojin.

Pozneje pa so znanstveniki ugotovili, da atomi niso elementarni delci, marveč da so tudi atomi sestavljeni, in sicer iz še bolj elementarnih delcev. O nobenem del-

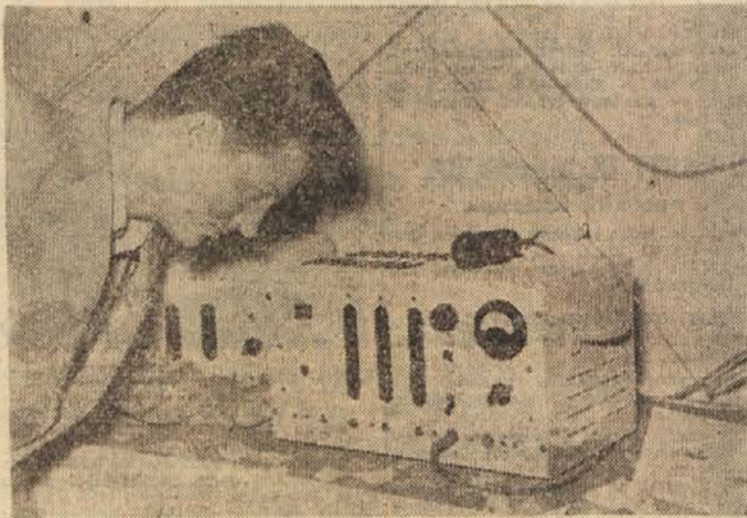
ceju sestavljena samo iz dveh osnovnih delcev. Kazalo je, da gre za elementarne delce, iz katerih je sestavljena vsa snov v naravi. Ta dva delca so imenovali proton in nevtron. Protoni imajo pozitiven električni naboj in njim je treba pripisati, da učinkuje vse jedro ko da ima pozitiven električni naboj. Nevtroni so električno nevtralni. Drugače pa imajo protoni in nevtroni isto maso in so skoraj enako veliki.

zmeraj jedro vodikovega atoma. Dva protona ima helij, tri litij itd. tja do urana, ki ima 92 protonov. Število nevtronov v jedru ne vpliva na lastnosti atoma, razen da se spremeni njegova masa. Večina prvin v naravi ima atomska jedra, ki se razlikujejo med seboj po številu nevtronov. Strokovno pravimo, da se pojavlja tista prvina v več različnih izotopih. Izotope označujemo s številom, ki pomeni vsoto vseh protonov in nevtronov v jedru. Tako n. pr. je uran 235 izotop urana, katerega atomska jedra imajo 92 protonov in 143 nevtronov, vtem ko ima drugi znani izotop uran 238 prav tako 92 protonov in 146 nevtronov.

Kmalu po odkritju protonov in nevtronov so ugotovili, da to niso elementarni nedeljivi delci. Tako so znanstveniki zadnje čase dognali, da lahko jedro v določenih pogojih izloča tudi nekatere delce, katerih masa je različna od mase protonov in nevtronov, in sicer navadno mnogo manjše. Zato razumemo zdaj pod elementarnimi delcem ali tiste delce, ki jih za zdaj še ni moč deliti, ali pa delce, ki se v vrsti pojavov pojavlja kot enota. V odvisnosti od samega pojva lahko razglasimo za elementarni delce tudi atom, molekulo, nevtron ali proton ali enega izmed ostalih novih delcev kakor so mezon, pozitron in podobno.

Ce se vprašamo, katera je osnovna enota, iz katere je sestavljena kemijska prvina, lahko ostanemo kar pri atomu, ker je značilen za samo prvino. Reči, da je ta enota nevtron ali proton bi bilo isto kakor reči, da je sestavljeno mesto iz kamnov in malte, ne pa iz poslopj in ulic.

Ing. Dragoslav Popović,
ing. Milorad Ristić

Geigerjev števec, ki reagira tudi na kozmične žarke

cu, kar jih poznamo, ne moremo reči, da je nedeljiv, ker so se skoraj vsi pokazali kot sestavljeni in deljivi.

Števil protonov v jedru je značilnost, ki določa vrsto atoma, oziroma kemično prvino. Ce je v jedru samo en proton, tedaj je to

KAKSEN JE ATOM

Atom je izredno majhen. Ta dolžino enega milimetra bi lahko postavili drugega k drugemu kakih 10 milijonov atomov. Ko so znanstveniki odkrili sredstva, da so globlje prodrli v sestavo atoma, so ugotovili, da je atom sestavljen iz tako imenovanega atomskega jedra (nukleus) in obloge iz elektronov. Slika atoma, ki kaže, da krožijo okrog jedra elektroni kakor krožijo planeti okrog Sonca, velja zdaj za zastarelo. Ta slika je zelo popularna, ker je najbolj preprosta in ker lahko pojasni mnoge pojave v zvezi z atomi.

Jedro ima pozitiven električni naboj, obloga pa negativen, tako da je atom v celoti električno nevtralen. Strokovnjaki so ugotovili celo obseg jedra in dognali, da je njegov premer stotisočkrat manjši od premera celega atoma. Čeprav je atomsko jedro tako majhno, je skoraj vsa masa oziroma teža atoma koncentrirana v njem, vtem ko je v elektronski oblogi, ki zavzema po obsegu skoraj vso prostornino atoma, samo zelo majhen del njegove mase. Masa samega jedra je približno štiridesetkrat večja od mase obloge. Iz tega lahko sklepamo, da je prostornina, ki jo zavzema atom, zelo slabo izpolnjena in da je torej vsa snov izredno luknjičasta, čeprav se nam sicer zdi, da je kompaktna.

JEDRO JE SESTAVLJEN DELEC

Ker je skoraj vsa masa atoma koncentrirana v njegovem drobnem jedru, je treba tudi računati, da so lastnosti jedra vezane na samo jedro. Se preden je bilo moč razbiti jedro na sestavne dele, so iz nekaterih njegovih lastnosti sklepali, da mora biti sestavljeno. Bodrižno je vplivala ugotovitev, da so atomska jedra vseh kemičnih

Drobne ZANIMIVOSTI

Golob pismonoša v službi fotoreporterja. Blizu otoka Helgolanda pri Bremenu so priredili nedavno veliko pomorsko regato — tekmo z jadnicami. Ker s Helgolanda ni moč prenesti fotografij ne po telefonu, ne po radiu, je vzel neki reporter na Helgoland goloba. Brž ko je fotografiral regato, je privezal filmski posnetek golobu na nogo in ga izpustil. V pičlih štirih urah je priletel golob v svoj golobnjak v Bremenu, kjer so ga že čakali laboranti, ki so film razvili in napravili kopijo, da so večerniki še isti dan objavili sliko.

Najhujša vročina na dnu morja. Najbolj vroč kraj so našli znanstveniki inštituta za oceanografijo univerze v Kaliforniji na dnu Pacifiškega oceana pred zahodno obalo Srednje in Južne Amerike. Na Albatros Ridgeu, velikanski podmorski planoti, je vročina, ki pritiska iz notranjosti zemlje, dvakrat večja od povprečne vročine kjerkoli drugod na svetu. Strokovnjaki domnevajo, da je ohlajena zemeljska skorja na tem mestu tanjša kakor drugod.

»Nasmehnite se nekoliko, prosim,« pravi fotograf.
»Kaj ne vidite, da se že smehljam?« odgovori mož pred fotografskim aparatom.

SONCNA OBALA

100. Vsi trije so zrl v orumenel papir. Steklenica je morala biti že zelo dolgo v vodi. Najbrže je ležala kje med naplavo, zadnje deževje pa jo je odneslo. »Pred vojno so čez Komno in čez Bogatin hodili tiho-tapci,« je dejal Rado. »Kaj pa če je kdo izmed njih kje zakopal in to hotel sporočiti drugim, ker so mu bile oblasti na siedi?« »Prisvojimo, da bo to ostalo med nami!« so vsi trije sklenili in dvignili roke. »Pojutrišnjem bo ži-p, takrat pa bomo razvozlati to skrivnost,« so se zedinili in dobro spravili zagonetno sporočilo.

101. »Kaj le imajo, da tičijo vedno skupaj,« je nekakrat pomislil Pavle, ko so vsi trije naši znanci obmolknili, ko je prišel bliže. Začel jih je bolj nadzorovati. »Zvečer ne bom mogla z vami,« je tistega dne povedala Tinca. »V taboru jim ne bi bilo prav, če bi ponoči hodila okoli. Obljubiti mi pa morata, da mi bosta zjutraj pokazala, kaj sta odkrila.« Fanta sta ji vneto zatrjevala, da karkoli bosta našla, ne bosta odprla prej, dokler ne bodo vsi skupaj. Ko se je zvečer tabor na Sončni obali umiril, sta Rado in Miha nestrpno čakala, kdaj se bosta lahko neopazno izmuznila.

102. Luna je bila že visoko nad Koprivnikom, ko sta se prithotapila mimo strazarja. Brž sta zadela na ramo orodje in stekla proti Jami. Bilo je svetlo ko podnočje. Ze prejšnji dan sta opazovali smrko na Jaml. Ko sta prišla do nje, senca še ni padla proti volki skal. »Še kake pol ure morava čakati,« je pošepnil Rado in oba sta se zloknila na resje. V mislih sta si ponavljala vsebino skrivnostnega sporočila. Bila sta čedalje bolj nemirna. Nista mogla strpeti, začela sta preiskovati tla. »Ne, tu ne more nič biti,« ko sta na enem mestu zadela na skalo. »Kaj pa če je kaj pod njo?«

PISE: GUSTAV GUZEJ

RISE: MILAN BIZOVIČAR

Hotel VICKI BAUM
ROMAN **Sangaj**

183

»Pozabimo na drobne nevšečnosti. Nekdo, ki sem mu storil malenkostno uslugo, mi je poslal mandarinsko ribo, in moj kuhar je umetnik v pripravljanju rib v rjavi omaki. Prosim, da bi me počastila drevi s svojo navzočnostjo.«

Skupina izobražencev, belcev, Kitajcev, mlad Siamec, Norvežanka z rdeče pobarvanimi lasmi:

»Dokler ne bo iztrebljen opij, Kitajske ni moč rešiti. Opij je strašno, neiztrebljivo narodno zlo.«

»Kakor pijančevanje v Ameriki. Ali se spominjate prohibicije? Prepovedati pomeni brezmejno dvigniti ceno in potrošnje.«

»Alkohol človeka zmeša, pijani možje ubijajo svoje žene. Opij napravi človeka pametnega in dobrodušnega.«

»Pravijo, da ga napravi erotičnega.«

»Neumnost. Napravi ga impotentnega.«

»Jaz ga pokadim vsak večer osem pip — moje roke so mirne. Vi pokadite štirideset cigaret — vam se roke tresejo.«

»Postaje za zatiranje opija so storile že mnogo dobrega, tako vsaj pravijo ljudje.«

»Gotovo. Kdaj pa kdaj poskrbe, da odsekajo petdesetim nepoboljšljivcem glave. Poprej jim dajo opija, da bi jim olajšali umiranje.«

Štiri elegantne Kitajke, nizke, sloke postave, s pajčolanl so jedle sadni sladolei:

»Rokave nosijo zdaj še krajše, moj krojač je kopiral obleko Ann May Wong.«

»Zelena svila z bambusovo vejo iz striženega žameta čez vso dolžino, v razprodaji pri Sincere, res poceni.«

»Ce bi mi mož pripeljal v hišo prilježnico, bi ga ustrelila.«

»Ameriška metoda. Ali si poslušala predavanje profesorja Hejlfonga? Kaže, da je svobodna ljubezen edina oblika, možna za ljudi naših dni.«

»Mi potrebujemo misijonarje za nadzorstvo nad porodi.«

Dva kitajska fanatika, sklonjena nad tenkima skodelicama z jasmninovim čajem:

»Kitajska je prvokrat enotna. Enotna Kitajska je nepremagljiva.«

»Stiri sto milijonov ljudi. Iz naših teles bomo zgradili trdnjavske zidove proti Japoncem. Začetek je že storjen.«

»Mi imamo ljudi in potrpljenje. V pet sto letih bo Kitajska najboljša dežela sveta, in kako hitro mine pet sto let.«

»Prav praviš. Deset tisoč let življenja, dragi moj.«

»Hvala, spoštovani prvorojenec. Deset tisoč let blagoslova in zadovoljstva.«

Glasovi, hrup, odlomki iz pomenkov: pravijo, da se je Mei Lan Fang postaral. Newyorška borza se maje. Kdorkoli že bo dobil to vojno, nekaj drži — mi, belci, bomo prikrajšani. — Rajši Japonce kakor komuniste. — To je konec eksteritorialnosti. —

V bližini letališča Riem pri Münchenu se je smrtno ponesrečil neki švicarski športni letalec, ko je moral zasilon pristati zaradi okvare motorja. Na sliki vidite razbito letalo. V ospredju sta sedalci, ki ju je udarec iztrgal iz letala

Starši zahtevajo odškodnino

Starši za otroško paralizo obbolelega štiritletnega Romaly Fitzgeralda so v Oaklandu vložili tožbo proti laboratoriju Cutter, v katerem so izdelali cepivo proti otroški paralizi. Toda ta otrok je po cepljenju zbolel. Starši zahtevajo 100.000 dolarjev odškodnine. V tožbi očitajo tvrdki malomarnost pri izdelovanju cepiva.

Iz življenja svizcev

Naravoslovcu Hansu Psennerju iz Innsbrucka se je posrečilo važno odkritje. Ze več desetletij so si naravoslovci zaman prizadevali, da bi pojasnili način življenja in parjenja alpskih svizcev. Psenner pa ima doma samico, ki je povrgla sedem mladičev.

Doslej se je samo Švicarju prof. Hedigerju posrečilo fotografirati mladega svizca. Naravoslovci so doslej tudi menili, da lahko sikoti samica samo pet mladičev hkrati.

Skrb za varnost gledalcev

Klub angleških avtomobilskih dirkačev (BARC) je povabil zastopnike avtomobilske tovarne »Mercedes«, naj preizkusijo dirkalno progno pri Liverpoolu, kjer bodo 16. julija avtomobilske dirke za veliko nagrado Anglije, ali ustreza varnosti dirkačev. »Mercedesove svetovni dirkalni mošster Juan Manuel Fangio je doletel za to dirko Stirlinga Mossa in Karla Klinga.